

AUTORSKÝ KOLEKTIV IX

PŘEDMLUVA I PODĚKOVÁNÍ..... LVII

Pavel Ševčík

I OBECNÁ PROBLEMATIKA

Pavel Ševčík

1.1 INTENZIVNÍ MEDICÍNA – DEFINICE, ORGANIZAČNÍ PROBLEMATIKA 3

Pavel Ševčík

- 1.1.1 Definice 3
- 1.1.2 Ekonomika intenzivní medicíny 3
- 1.1.3 Pracoviště intenzivní medicíny a přijímání pacientů 3
  - Přijímání nemocných na PRIM 4
  - Hodnocení závažnosti a prognózy kritických stavů 4

1.2 HISTORIE INTENZIVNÍ A RESUSCITAČNÍ MEDICÍNY 6

Jiří Málek

- 1.2.1 Počátky 6
- 1.2.2 Bjørn Ibsen a první jednotka intenzivní péče 6
- 1.2.3 Základní vědecké a technické předpoklady intenzivní péče 7
  - Zajištění dýchacích cest 7
  - Umělá plicní ventilace 7
  - Přístroje pro umělé dýchání 7
  - Měření acidobazické rovnováhy 7
  - Sledování krevního oběhu 8
  - Intravenózní terapie 8
  - Krevní transfuze 8
  - EKG 8
- 1.2.4 Začátky intenzivní péče u nás 9

1.3 PRACOVNÍCI V INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ A JEJICH VZDĚLÁVÁNÍ 10

Karel Cvachovec, Pavel Ševčík, Jana Mikulková, Renáta Zoubková, Ivan Novák

- 1.3.1 Vzdělávání v intenzivní medicíně 10
  - 1.3.1.1 Vzdělávání lékařů 10
    - Úvod a základní východiska 10
    - Vývoj vzdělávání v intenzivní medicíně ve světě i u nás 10
    - Současnost 11
  - 1.3.1.2 Vzdělávání nelékařů 11
    - Úvod a základní východiska 11
    - Vývoj vzdělávání nelékařských pracovníků 12
    - Současnost 12
    - Výhled do budoucna 13
    - Navazující magisterské studium oboru intenzivní péče 13
- 1.3.2 Personální zajištění pracovišť intenzivní medicíny 14

- 1.3.2.1 Lékaři 14
  - Vedoucí lékař 14
  - Lékařský personál 14
  - Lékaři ve specializační přípravě 14
  - Kontinuita péče o kriticky nemocné na PRIM 14
- 1.3.2.2 Střední zdravotnický personál 14
  - Staniční sestra 14
  - Zdravotní sestry na PRIM 14
  - Početní zajištění středním zdravotnickým personálem na PRIM 14

1.4 PRACOVIŠTĚ INTENZIVNÍ MEDICÍNY A JEJICH VYBAVENÍ 15

Ivan Novák, Pavel Ševčík

- 1.4.1 Úvod 15
- 1.4.2 Stavební uspořádání 15
  - Lůžka pracovišť intenzivní medicíny a jejich struktura 15
  - Nemocní na pracovištích intenzivní medicíny 15
  - Dělení pracovišť intenzivní medicíny podle úrovně péče 15
  - Skladovací prostory na pracovištích intenzivní medicíny 16
  - Užitkové prostory na pracovištích intenzivní medicíny 16
- 1.4.3 Přístrojové vybavení lůžka pracoviště intenzivní medicíny 16
  - Přístroje pro monitorování 16
  - Diagnostické přístroje 16
  - Přístroje pro léčbu a orgánovou podporu 16

1.5 ZÁVAŽNOST ONEMOCNĚNÍ, SKÓROVACÍ SYSTÉMY 18

Ivan Novák

- 1.5.1 Úvod 18
- 1.5.2 Klasifikace skórovacích systémů 19
- 1.5.3 Nejpoužívanější skórovací systémy u kriticky nemocných na pracovištích intenzivní medicíny 20
  - Používání skórovacích systémů v klinické praxi 21

1.6 SYSTÉM VČASNÉHO VYHLEDÁVÁNÍ KRITICKY NEMOCNÝCH 24

Martin Pavlík

- 1.6.1 Úvod 24
- 1.6.2 Kritéria pro aktivaci, složení a vybavení METcall 24
- 1.6.3 Výsledky METcall systémů a zkušenosti v ČR 24

1.7 PŘIJÍMÁNÍ NEMOCNÝCH NA PRACOVIŠTĚ INTENZIVNÍ MEDICÍNY, PROPOUŠTĚNÍ NEMOCNÝCH Z INTENZIVNÍ PÉČE 26

Pavel Štětka, Vladimír Šárnek, Martin Pavlík

- 1.7.1 Úvod 26
- 1.7.2 Vytváření pravidel pro přijímání a propouštění pacientů 26
- 1.7.3 Faktory ovlivňující triáž 26
- 1.7.4 Prognóza pacientů přijatých a nepřijatých do intenzivní péče 26
- 1.7.5 Problematika seniorů 26
- 1.7.6 Propouštění pacienta z intenzivní péče 27

Pozn.: tučná kurzíva v modrém podkladu označuje pořadatele oddílů.

1.8 ETIKA A PRÁVNÍ NORMY V INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ	29
<i>Renata Černá Pařízková, Marek Vácha, Ondřej Dostál</i>	
1.8.1 Úvod	29
1.8.2 Základní etické principy	29
Princip prospěšnosti	29
Princip nepoškození	29
Princip autonomie	29
Princip spravedlnosti	29
Důstojnost a pravdomluvnost	29
1.8.3 Právní rámec intenzivní péče	30
1.8.3.1 Rekodifikace v uplynulých letech	30
1.8.3.2 Nadzákonné právní předpisy	31
1.8.3.3 Zákonný rámec poskytování zdravotní péče	31
1.8.3.4 Rozhodování o léčbě, postup <i>lege artis</i> a povinnost poskytnout péči	32
1.8.3.5 Neodkladná péče	34
1.8.3.6 Komunikace s pacientem, zástupný souhlas, předem vyslovená přání a léčba bez souhlasu	34
1.8.3.7 Transplantační zákon	34
1.8.4 Kriticky nemocný v intenzivní péči	34
1.8.5 Paliativní péče jako součást intenzivní medicíny	35
1.8.6 Doporučení představenstva České lékařské komory č. 1/2010 k postupu při rozhodování o změně léčby intenzivní na léčbu paliativní u pacientů v terminálním stavu, kteří nejsou schopni vyjádřit svou vůli	36
1.8.7 Dříve vyslovená přání a eutanazie	38
1.8.7.1 Princip autonomie	38
1.8.7.2 Dříve vyslovená přání – legislativa a realizace	38
1.8.7.3 »Zástupné rozhodnutí« a »nejlepší zájem«	39
Eutanazie a dystanazie	39
1.8.7.4 Bezvýsledná (marná) léčba	40
1.9 REHABILITACE V INTENZIVNÍ PÉČI	53
<i>Tomáš Gabrhelík, Petra Bastlová, Marcela Miková</i>	
1.9.1 Úvod	53
1.9.2 Indikace	53
1.9.3 Polohování	53
Poloha supinační	54
Poloha na boku	54
Poloha semisupinační	54
Poloha semipronační	55
Pronační poloha	55
1.9.4 Mobilizace a vertikalizace	55
1.9.5 Respirační dysfunkce	55
Respirační fyzioterapie	56
1.10 TRANSPORT KRITICKY NEMOCNÝCH PACIENTŮ	58
<i>Martin Doleček</i>	
1.10.1 Úvod	58
1.10.2 Primární transport	58
1.10.3 Letecký transport	60
1.10.4 Mezinemocniční transport	61
1.10.5 Vnitřnemocniční transport	62
1.10.6 Nežádoucí události	62

II VYBRANÉ TERAPEUTICKÉ POSTUPY A TECHNIKY

Karel Cvachovec

2.1 ZAJIŠTĚNÍ DÝCHACÍCH CEST	69
<i>Jan Beroušek</i>	
2.1.1 Tracheální intubace	69
Indikace	69
Kontraindikace	69
Vybavení k tracheální intubaci	69
Prediktory obtížné intubace	70
Techniky tracheální intubace	71
Orotracheální intubace	71
Nazotracheální intubace	72
Intubace s použitím fibroskopu	72
Komplikace tracheální intubace	74
2.1.2 Laryngeální masky	74
2.1.3 Tracheostomie	74
Indikace	74
Metody provedení tracheostomie	75
Klasická chirurgická technika	75
Komplikace tracheostomie	75
Punkční dilatační tracheostomie	76
2.1.4 Koniotomie, koniopunkce	78
Indikace	78
Kontraindikace	78
Výhody	78
Nevýhody	78
Techniky provedení	78
Chirurgická (otevřená) koniotomie	78
Bougie-assisted cricothyrotomy	78
Koniopunkce	78
Komplikace	78
2.2 INTERVENČNÍ BRONCHOSKOPIE	80
<i>Miloslav Mareš</i>	
2.2.1 Úvod	80
2.2.2 Bronchoskopie v intenzivní medicíně	80
2.2.3 Výkony diagnostické bronchoskopie	81
Chráněný odběr vzorku kartáčkem	81
Bronchoalveolární laváž	81
Trauma	81
Vyšetření u nemocných, které nelze odpojit od ventilátoru	81
Další bronchologické diagnostické metody	81
2.2.4 Léčebná, intervenční bronchoskopie	81
Intubace pomocí flexibilního bronchoskopu	81
Toaleta trachey a bronchů	81
Hemoptýza	82
Odstranění cizích těles	82
Traumatická ruptura trachey a/nebo bronchů	82
2.2.5 Možnosti intervenční bronchoskopie v léčbě zúžení průsvitu dýchacích cest	82
Tracheobronchiální endotézy – stenty	82
Možnosti intervenční bronchoskopie v dezobliteraci dýchacích cest	83
2.3 HRUDNÍ PUNKCE A HRUDNÍ DRENÁŽ ...	85
<i>Alan Stolz</i>	
2.3.1 Hrudní punkce	85
2.3.2 Hrudní drenáž	85
Indikace k hrudní drenáži	85
Druhy hrudních drénů	85
Zavádění hrudních drénů	86

Předoperační příprava	86
Poloha nemocného při drenování	86
Místo zavedení drénu	86
Technika zavedení hrudního drénu	86
2.3.3 Drenážní systémy	86
Pasivní drenážní systémy	86
Aktivní drenážní systémy	87
Balancovaná hrudní drenáž	87
Pleuroperitoneální a pleurovenózní zkrat	88
2.3.4 Péče o drény	88
2.3.5 Odstranění drénu	88
2.3.6 Komplikace hrudní drenáže	89
Špatné uložení drénu	89
Poranění orgánů dutiny hrudní nebo břišní	89
Krvácení	89
Empým	90
Reexpanzní plicní edém	90
Interkostální neuralgie	90
Jiné komplikace	90
2.4 ZAJIŠTĚNÍ PŘÍSTUPŮ DO KREVNIHO OBĚHU	91
<i>Michal Horáček, Jan Lejsek</i>	
Indikace zajištění přístupu do krevního oběhu	91
Přístupy do krevního oběhu	91
2.4.1 Pomůcky k zajištění přístupu do krevního oběhu	91
Typy pomůcek k zajištění přístupu do krevního oběhu	91
Kalibr pomůcek – průtok kanylou a katétre	92
Doba zavedení	92
Zajištění asepse	93
Infekční komplikace	93
2.4.2 Kanylace periferních žil	93
2.4.3 Katetrizace centrálních žil	94
Indikace katetrizace centrálních žil	94
Kontraindikace katetrizace centrálních žil	94
Místa vstupu do centrálních žil	95
Technika zavedení	95
Poloha pacienta	95
Dereckce punkce žily	95
Umístění špičky katétru	96
Využití ultrazvuku	96
Komplikace při katetrizaci centrálních žil	96
Krvácení při koagulopatii	96
Trombóza	97
Perforace žily po zavedení katétru	97
Nechtěná punkce tepny při katetrizaci žil	97
Pneumothorax	97
Zajištění přístupu do krevního oběhu kanylemi o velkém průsvitu	97
2.4.4 Jednotlivé přístupy do centrálních žil	97
Vena jugularis interna	97
Anatomie	97
Technika kanylace	98
Komplikace při punkci v. jugularis interna	98
Vena subclavia	98
Anatomie	98
Technika kanylace	98
Komplikace při punkci v. subclavia	99
Vena jugularis externa	99
Anatomie	99
Technika kanylace	99
Komplikace při punkci v. jugularis externa	99
Vena femoralis	99
Anatomie	99
Technika kanylace	99
Komplikace při punkci v. femoralis	99
Axilární žila	99
2.4.5 Preparaace žily	99
2.4.6 Intraoseální přístup	99
Technika intraoseálního přístupu	100
Komplikace intraoseální kanylace	100
2.4.7 Přístupy do tepen	100
Arteria radialis	100
Anatomie	100
Technika kanylace	101
Alternativní místa kanylace	101
Komplikace přístupů do tepen	101
2.5 ELEKTROIMPULSOTERAPIE	102
<i>Vlastimil Vančura, Richard Rokyta</i>	
2.5.1 Kardioverze, defibrilace	102
Definice	102
Základní principy elektrické kardioverze a defibrilace	102
Popis defibrilátoru	102
Defibrilace	102
Kardioverze	103
2.5.2 Dočasná kardiostimulace	104
Indikace	104
Léčebné indikace	104
Preventivní indikace	106
Zavedení dočasné kardiostimulace	106
Základní vybavení	106
Technika výkonu	107
Komplikace	108
Transkutánní kardiostimulace	109
Indikace	109
Základní vybavení	109
Technika	109
Komplikace	109
2.6 PERIKARDIOCENTÉZA	110
<i>Jakub Cech, Richard Rokyta, Marek Setina</i>	
Úvod	110
Příčiny vzniku perikardiálního výpotku	110
Klinické projevy	110
Diagnostika perikardiálního výpotku	110
Indikace výkonu	110
Kontraindikace výkonu	110
Princip provedení a možná rizika	111
Provedení výkonu	111
Příprava pacienta k výkonu	111
Vlastní punkce a zavedení drenáže	111
Následná péče o pacienta po perikardiocentéze	112
Chirurgický přístup k drenáži perikardu	112
Subxifoidální přístup	112
Z malé anterolaterální thorakotomie vlevo nebo vpravo	112
Videothorakoskopie	112
2.7 MECHANICKÁ PODPORA CIRKULACE	113
<i>Hynek Áhna, Tomáš Kotulák</i>	
Úvod	113
Klasifikace systémů MCS	113
Vliv MCS na oběhový systém	113
Monitorování pacientů s MCS	114
Interakce s hemokoagulačním systémem	114
Komplikace užití MCS	114

2.8 INTRAORTÁLNÍ BALONKOVÁ KONTRAPULSACE.....	115
<i>František Mošna</i>	
Úvod	115
Princip a fyziologické účinky	115
Indikace	115
Kontraindikace	115
Kontraindikace absolutní	115
Kontraindikace relativní.....	115
Technické aspekty metody	116
Cyklování (triggering).....	116
Časování (timing).....	116
Chyby v nastavení	116
Předčasně nafouknutí.....	116
Pozdní nafouknutí	116
Předčasně vyfouknutí.....	117
Pozdní vyfouknutí	117
Velikost kontrapulsačního balonku.....	117
Problémy při IABP a jejich řešení	117
Nedostatečná augmentace.....	117
Netěsnost balonku	117
Praktické aspekty	117
Zavedení, přístupy a kontrola umístění.....	117
Péče o pacienta.....	117
Polohování	117
Kontrola prokrvení dolní končetiny	117
Místo zavedení a pozice katétru.....	118
Antikoagulační terapie.....	118
Odpojování a vyjmutí katétru	118
Odpojování.....	118
Vyjmutí katétru	118
Komplikace.....	118
Cévní komplikace.....	118
Trombocytopenie	118
Infekční komplikace	118
2.9 MIMOTĚLNÍ MEMBRÁNOVÁ OXYGENACE.....	119
<i>František Mošna</i>	
Úvod	119
Princip	119
Způsoby použití	119
Indikace a kontraindikace	119
Součásti ECMO okruhu.....	120
Způsoby kanylace	120
Péče o pacienta na ECMO	120
Antikoagulace	121
Monitorování a laboratorní vyšetření	121
Komplikace.....	121
Krvácení.....	121
Tromboembolické komplikace.....	121
Ischémie dolní končetiny	122
Recirkulace	122
Dilatace levé komory	122
Hypoxie horní poloviny těla.....	122
Infekční komplikace	122
Kardiorespirační selhání.....	122
Zavzdušnění ECMO okruhu.....	122
Další komplikace	122
Ukončení terapie (odpojování)	122
2.10 PŘÍSTUPY DO GIT A DRENÁŽ MOČOVÉHO MĚCHÝŘE.....	123
<i>Martina Pelichovská</i>	
2.10.1 Žaludeční sondy.....	123
Technika zavedení	123
2.10.2 Enterální sondy.....	123
Technika zavedení	123
Kontraindikace	123
Komplikace.....	124
2.10.3 Perkutánní techniky přístupu do gastrointestinálního traktu.....	124
Kontraindikace	124
Technika provedení.....	124
Perkutánní endoskopická gastrostomie/ jejunostomie.....	124
Přímá perkutánní endoskopická jejunostomie.....	124
Komplikace.....	124
2.10.4 Chirurgické přístupy k zajištění vstupu do GIT ..	125
Gastrostomie	125
Punkční jejunostomie.....	125
Transgastrická jejunostomie	125
2.10.5 Tamponáda krvácejících jícnových nebo žaludečních varixů	126
2.10.6 Drenáž močového měchýře	126
Katetrizace uretry.....	126
Technika provedení.....	127
Komplikace.....	127
Suprapubická cystostomie	127
Technika provedení.....	127
Kontraindikace	127
2.11 LUMBÁLNÍ A EPIDURÁLNÍ PUNKCE A KANYLACE.....	128
<i>Renata Zoubková, Jitka Zemanová</i>	
Úvod	128
Anatomické poznámky	128
Fyziologické poznámky	128
Diagnostické indikace	128
Terapeutické indikace.....	128
Kontraindikace	128
Technické provedení.....	129
Komplikace.....	129
Punkce a kanylace epidurálního prostoru.....	130
2.12 LÉČEBNÁ HYPOTERMIE.....	131
<i>Jiří Bureš</i>	
Úvod	131
Indikace	131
Indikační kritéria	131
Další fyziologické účinky a komplikace hypotermie	131
Ochlazovací metody	132
2.13 HYPERBARICKÁ OXYGENOTERAPIE V URGENTNÍ MEDICÍNĚ A INTENZIVNÍ PÉČI.....	133
<i>Michal Hájek</i>	
2.13.1 Základní aspekty hyperbarické oxygenoterapie	133
Úvod	133
Postavení a zařazení metody v moderní medicíně.....	133
HBO ve vztahu k intenzivní medicíně.....	133
Fyzikální, fyziologické a farmakologické účinky HBO	133
Fyzikální zákony	133
Mechanický účinek zvýšeného tlaku	133
Účinky hyperoxie a hyperoxygenace ve vztahu k infekci a SIRS	133
Ekonomický dopad HBO	134
2.13.2 Úskalí a rizika léčby	134
Obecné poznámky.....	134

Riziko transportu	134
Kontraindikace, limitace léčby	134
Komplikace, rizika, kyslíková toxicita	134
2.13.3 Indikace	135
Obecné poznámky k vývoji indikací	135
Evropský konsenzus indikací k HBO	135
Neodkladné indikace	135
Plynová (vzduchová) embolie	135
Dekompresní nemoc	136
Intoxikace oxidem uhelnatým	136
Nekrotizující infekce měkkých tkání	136
Drtivá poranění a jiné traumatické potraumatické) ischemie	137
Anoxicko-hypoxická encefalopatie a traumatické poškození mozku	137
Popáleniny	138
Mimořádná krevní ztráta	138
2.13.4 Praktické a organizační aspekty HBO	138
Úvod	138
Typy komor	138
Bezpečnost, hasicí zařízení	138
Zdravotně-technické vybavení	139
Monitorovací zařízení	139
Ventilační technika	139
Infuzní pumpy, lineární dávkovače	139
Ostatní přístroje a zařízení	139
Ošetrovatelsko-léčebná činnost během HBO	139
Profesní rizika ošetřujícího personálu	140
Závěr	140

III MONITOROVÁNÍ

Vladimír Černý

3.1 MONITOROVÁNÍ V INTENZIVNÍ PÉČI ... 145

Vladimír Černý

Úvod	145
Cíle a indikace monitorování	145
Koncept individualizovaného monitorování	145
Zásady interpretace získaných hodnot	145

3.2 MONITOROVÁNÍ TKÁŇOVÉ PERFUZE .. 147

Vladimír Černý, Zdeněk Turek

Úvod	147
Klinické monitorování	147
Poznámky k vybraným klinickým ukazatelům	147
Laboratorní metody	148
Laktát	148
pH a deficit bází	149
Vztah mezi laktátem, pH a deficitem bází	149
Saturace hemoglobinu centrální žilní krve	149
Přístrojové metody	150
Infračervená spektroskopie	150
Sublingvální kapnometrie	151
Ortogonální polarizační spektroskopie a sidestream dark field imaging	151
Využití přístrojových metod hodnocení perfuze	152

3.3 MONITOROVÁNÍ KARDIOVASKULÁRNÍHO SYSTÉMU 153

3.3.1 Úvod .....

Vladimír Černý

3.3.2 Klinické monitorování .....

Vladimír Černý

3.3.3 EKG křivka .....

Vladimír Černý

3.3.4 Arteriální tlak .....

Vladimír Černý

Neinvazivní měření .....

Invazivní měření .....

Indikace a kontraindikace .....

Zavedení arteriálního katétru .....

Odstranění arteriálního katétru .....

Komplikace .....

Interpretace tlakové křivky .....

3.3.5 Centrální žilní tlak .....

Vladimír Černý

Definice a fyziologické poznámky .....

Tlak v pravé síni a srdeční výdej .....

Vztah tlaku a objemu .....

Tlak v pravé síni a žilní návrat .....

Indikace a kontraindikace .....

Posouzení funkce pravé komory .....

Posouzení funkce levé komory .....

Posouzení velikosti cirkulujícího objemu .....

Aplikace tekutin, farmak, parenterální výživa a odběry krve .....

Faktory ovlivňující výpovědní hodnotu CVP .....

Abnormality kardiovaskulárního systému .....

Umělá plicní ventilace .....

Funkce levé komory .....

Klinické poznámky .....

Poloha katétru .....

Interpretace křivky a hodnot CVP .....

Poznámky k interpretaci křivky .....

Komplikace .....

3.3.6 Tlak v a. pulmonalis .....

Vladimír Černý

Indikace a kontraindikace .....

Zavedení plicnicového katétru .....

Volba místa .....

Ověření správné polohy plicnicového katétru .....

Interpretace tlaku v zaklínění .....

Komplikace .....

3.3.7 Srdeční výdej a jeho měření .....

Vladimír Černý

Význam měření srdečního výdeje .....

Význam znalosti velikosti srdečního výdeje .....

Determinanty srdečního výdeje .....

Techniky měření srdečního výdeje .....

3.3.8 Minimálně invazivní metody

hemodynamického monitorování .....

Bronislav Stibar

Pulse-contour analýza .....

Pulse-contour analýza s intermitentní kalibrací .....

Pulse-contour analýza bez intermitentní kalibrace .....

Ultrazvukové metody .....

Echokardiografie .....

Transezofageální dopplerovské vyšetření .....

Ostatní metody .....

Impedanční kardiografie .....

Zpětné vdechování CO₂ .....

3.3.9 Hemodynamický profil a koncept funkčního

hemodynamického monitorování .....

Vladimír Černý

Koncept funkčního hemodynamického

monitorování .....

Hemodynamické monitorování kriticky nemocných .....

3.4 ECHOKARDIOGRAFIE V INTENZIVNÍ PÉČI .. 173*Martin Balík*

Úvod	173
Komplexní echokardiografické vyšetření	173
Závěr	178

3.5 MONITOROVÁNÍ DÝCHACÍHO SYSTÉMU . 179*Vladimír Černý*

Úvod	179
Klinické monitorování	179
Pulsní oxymetrie	180
Kapnometrie a kapnografie	181
Změny $ETCO_2$	181
Gradient mezi P_aCO_2 a $ETCO_2$	182
Hodnocení krevních plynů	182
Monitorování v průběhu UPV	182
Monitorování dyssynchronie mezi pacientem a nastaveným ventilačním režimem	182
Ostatní metody	182

3.6 MONITOROVÁNÍ NITROBŘÍŠNÍHO TLAKU..... 184*Vladimír Černý*

Indikace	184
Vybrané konsenzuální definice	184
Zvýšení nitrobřišního tlaku	184
Způsoby monitorování nitrobřišního tlaku	185

3.7 MONITOROVÁNÍ BĚHEM TRANSPORTU .. 186*Vladimír Černý, Anatolij Truhlář*

Úvod	186
Rizika transportu	186
Zajištění transportu	186

3.8 MONITOROVÁNÍ V DĚTSKÉ INTENZIVNÍ PÉČI..... 188*Václav Vobruha, Vladimír Černý*

Úvod	188
Nervový systém	188
Klinické monitorování	188
Monitorování intrakraniálního tlaku	188
Monitorování jugulární oxymetrie	188
Elektroencefalografie	188
Dýchací systém	188
Dechová frekvence	188
Pulsní oxymetrie	188
Krevní plyny a acidobazická rovnováha	189
Alveolo-arteriální diference kyslíku	189
Kapnometrie a kapnografie	189
Monitorování umělé plicní ventilace	189
Kardiovaskulární systém	189
EKG	189
Arteriální krevní tlak	189
Centrální žilní tlak	190
Srdeční výdej	190
Seminvazivní metody monitorování hemodynamiky	190
Monitorování saturace ve smíšené žilní krvi	190
Infračervená spektroskopie	190
Monitorování jiných systémů/funkcí	190
Tělesná teplota	190
Nitrobřišní tlak	190
Diuréza	190

3.9 MONITOROVÁNÍ SVALOVÉ RELAXACE ... 191*Milan Adamus, Vladimír Černý*

Úvod	191
Sledování účinku NMBA v intenzivní péči	191
Klinické sledování	191
Monitorování hloubky nervosvalové blokády	191
Praktický postup při monitorování pomocí nervového stimulatoru	193
Závěr	194

3.10 MONITOROVÁNÍ TĚLESNÉ TEPLoty.... 195*Vladimír Černý*

Úvod	195
Základní fyziologie termoregulace	195
Místa a metody monitorování tělesné teploty	195
Klinické poznámky	195

3.11 TROMBOELASTOGRAFIE A TROMBOELASTOMETRIE ..... 197*Miroslav Durila*

Úvod	197
Princip metodik	197
Parametry ROTEM a TEG	198
Výhody a nevýhody metodik	199
Klinické využití	199
Limity metodik	200

IV ZOBRAZOVACÍ METODY*Petr Dvořák, Pavel Eliáš***4.1 RACIONÁLNÍ POSTUP PŘI INDIKACI ZOBRAZOVACÍCH VYŠETŘENÍ ..... 205***Vladimír Černý, Pavel Eliáš***4.2 SKIAGRAFIE A SKIASKOPIE ..... 206***Petr Dvořák*

4.2.1 Snímek hrudníku	206
4.2.2 Snímek břicha	208
4.2.3 Skiaskopie	209

4.3 ULTRASONOGRAFIE..... 210

4.3.1 Úvod	210
<i>Petr Hoffmann</i>	
4.3.2 Ultrazvukové vyšetření hrudníku v intenzivní medicíně	211
<i>Martin Balík</i>	

4.4 VÝPOČETNÍ TOMOGRAFIE..... 215*Jan Žižka, Petr Dvořák*

4.4.1 CT mozku	215
4.4.2 CT hrudníku	218
4.4.3 CT břicha	219

4.5 MAGNETICKÁ REZONANCE..... 223*Jan Žižka*

V ŠOKOVÉ STAVY, SIRS A MODS

Vladimír Černý

5.1 SYSTÉMOVÁ ZÁNĚTLIVÁ REAKCE	229
<i>Miroslav Průcha, Vladimír Černý</i>	
5.1.1 Úvod	229
Zánětlivá reakce v kontextu intenzivní péče	
5.1.2 Úloha imunitního systému v systémové zánětlivé reakci	229
Systém vrozené imunity	
Systém adaptivní imunity	
Neuroregulační mechanismy	
Zánětlivá a protizánětlivá reakce jako samostatné syndromy	
5.1.3 Definice a klinická interpretace	230
Definice SIRS	
PIRO koncept	
5.1.4 Monitorování intenzity zánětlivé reakce/sepse ...	231
Závěr	
5.2 ŠOKOVÉ STAVY	232
5.2.1 Definice a klasifikace	232
<i>Renata Černá Pařízková, Vladimír Černý</i>	
5.2.2 Patofyziologické poznámky	232
<i>Renata Černá Pařízková, Vladimír Černý</i>	
Sympátoadrenální a neuroendokrinní reakce	
Hemodynamické změny	
Změny v mikrocirkulaci	
Kyslíkový (oxidativní) metabolismus	
Buněčné změny, orgánová dysfunkce	
Imunitní reakce	
5.2.3 Klinické poznámky	235
<i>Renata Černá Pařízková, Vladimír Černý</i>	
Klinické příznaky	
Diagnostika	
5.2.4 Obecné zásady terapie šoku	236
<i>Renata Černá Pařízková, Vladimír Černý</i>	
Cíle terapie	
Cíle resuscitace	
5.2.4.1 Tekutinová resuscitace	236
Typy roztoků	
5.2.4.2 Farmaka	239
Farmaka používaná převážně jako vazopresory ...	
Noradrenalin	
Adrenalin	
Dopamin	
Vazopresin	
Farmaka používaná převážně jako inotropika	
Dobutamin	
Izoproterenol	
Inhibitory fosfodiesterázy	
Levosimendan	
Dopexamin	
5.2.4.3 Syndrom hypotenze	241
Terapie nemocného s hypotenzí	
Koncept Early Goal Directed Therapy	
5.2.5 Jednotlivé typy šoku	242
5.2.5.1 Hypovolemický šok	242
<i>Renata Černá Pařízková, Vladimír Černý</i>	
Patofyziologické a klinické poznámky	
Diagnostika	
Monitorování krvácení a koagulace	
Terapie	
Oběh	
Kontrola krvácení	
Tekutinová resuscitace	
5.2.5.2 Kardiogenní šok	245
<i>Jiří Pařenica</i>	
Patofyziologické a klinické poznámky	
Koronarografie	
Terapie	
Poznámky k terapii kardiogenního šoku	
Pravostranná katetrizace	
Kardiogenní šok rezistentní na katecholaminy	
5.2.5.3 Septický šok	248
<i>Renata Černá Pařízková, Vladimír Černý</i>	
Patofyziologické a klinické poznámky	
Role jednotlivých mechanismů v rozvoji septického šoku	
Terapie	
Stanovení laktátémie	
Diagnostika, odebrání hemokultur	
Antibiotická terapie	
Resuscitace oběhu	
Resuscitace tekutinami	
Vazopresory	
Inotropika	
Substituce kortikosteroidů	
Kontrola glykémie	
Protektivní plicní ventilace	
Ostatní opatření	
5.2.5.4 Anafylaktický šok	255
<i>Renata Černá Pařízková, Vladimír Černý</i>	
Úvod	
Etiologie	
Patofyziologie	
Klinické příznaky	
Terapie	
5.2.5.5 Neurogenní šok	256
<i>Renata Černá Pařízková, Vladimír Černý</i>	
Úvod	
Patofyziologie	
Klinické příznaky	
Diagnostika	
Terapie	
5.2.5.6 Obstrukční šok	257
<i>Renata Černá Pařízková, Vladimír Černý</i>	
Úvod	
Patofyziologie	
Klinické příznaky	
Terapie	
5.3 SYNDROM MULTIORGÁNOVÉ DYSFUNKCE	259
<i>Jan Malásk, Milan Kratochvíl, Vladimír Černý</i>	
Úvod	
Definice	
Patogeneze orgánové dysfunkce	
Vybrané mechanismy rozvoje MODS	
Role tkáňové hypoxie	
Role centrálního nervového systému	
Role endotelu	
Koagulační abnormality	
Mediátory orgánové dysfunkce	
Oxidační stres	
Oxid dusnatý	
Apoptóza	
Mitochondriální dysfunkce	
Porucha mikrocirkulace	
Klinické příznaky a diagnostika	
Terapie	
Prognóza	

VI KARDIOVASKULÁRNÍ SYSTÉM

Richard Rokyta, Petr Ošťádal

6.1 AKUTNÍ KORONÁRNÍ SYNDROMY.....	269
<i>Richard Rokyta, Ivo Bernat</i>	
6.1.1 Úvod, rozdělení a definice.....	269
Úvod.....	269
Definice infarktu myokardu.....	269
6.1.2 Etiopatogeneze.....	269
6.1.3 Incidence AKS.....	270
6.1.4 Klinické příznaky.....	270
6.1.5 Diagnostika a diferenciální diagnóza.....	270
Iniciální diagnostická stratifikace.....	270
Nynější onemocnění a anamnéza.....	271
Fyzikální vyšetření.....	271
EKG.....	271
Laboratorní vyšetření.....	272
Echokardiografie.....	273
Selektivní koronarografie.....	273
CT-koronarografie a magnetická rezonance.....	273
Stratifikace rizika pacientů s AKS bez STE.....	274
6.1.6 Monitorování EKG.....	274
6.1.7 Terapie.....	274
Úvodní zajištění pacienta, jeho monitorování a terapie.....	274
Antiischemické léky.....	275
Antitrombotické léky.....	275
Reperfuční léčba.....	277
Další farmakoterapie při AKS 1. den a následující dny.....	278
6.1.8 Komplikace akutního infarktu myokardu.....	279
Akutní srdeční selhání.....	279
Infarkt myokardu pravé komory srdeční.....	279
Arytmie.....	279
Mechanické komplikace infarktu myokardu.....	280
Trombóza ve stentu.....	280
Ostatní komplikace infarktu myokardu.....	280
6.1.9 Prognóza.....	281
6.2 SRDEČNÍ SELHÁNÍ.....	282
<i>Petr Ošťádal, Filip Málek</i>	
6.2.1 Definice.....	282
6.2.2 Akutní srdeční selhání.....	282
Definice a prognóza.....	282
Etiopatogeneze a klinické dělení.....	282
Diagnostika.....	283
Terapie.....	284
6.2.3 Chronické srdeční selhání.....	285
Úvod.....	285
Diagnostika a prognóza.....	285
Terapie.....	286
Farmakologická terapie.....	286
Nefarmakologická terapie.....	287
Speciální problémy.....	288
Nefarmakologické postupy v podmínkách intenzivní péče.....	288
Principy farmakoterapie v podmínkách intenzivní péče.....	288
6.2.4 Srdeční selhání ve speciálních případech.....	288
6.2.4.1 Kardiomyopatie.....	288
6.2.4.2 Myokarditida.....	289
6.3 AKUTNÍ ARYTMOLOGIE.....	290
<i>Vlastimil Vančura, Richard Rokyta</i>	
6.3.1 Úvod.....	290
6.3.2 Základní vyšetřovací metody.....	290
Anamnéza.....	290
Fyzikální vyšetření.....	290
Pomocné vyšetřovací metody.....	290
6.3.3 Extrasystolie.....	291
6.3.4 Tachykardie.....	291
6.3.4.1 Supraventrikulární tachykardie.....	291
■ Nepřiměřená sinusová tachykardie.....	291
■ Automatická síňová tachykardie.....	291
■ AV uzlová reentry tachykardie.....	292
■ Flutter síní.....	292
■ Makroreentry síňová tachykardie.....	293
■ Fibrilace síní.....	293
6.3.4.2 Tachykardie se širokým komplexem QRS.....	295
■ Komorové tachykardie z výtokového traktu.....	295
■ Idiopatické tachykardie z levé komory.....	295
■ Komorové tachykardie při strukturálním srdečním onemocnění.....	295
■ Komorové tachykardie při primárně elektrickém onemocnění srdce.....	296
6.3.4.3 Fibrilace komor.....	297
6.3.4.4 Arytmické bouře.....	297
6.3.4.5 Tachykardie při přídavné dráze.....	297
6.3.5 Bradyarytmie.....	298
■ Nemoc chorého sinu.....	298
■ AV blokády.....	298
6.3.6 Antiarytmika v akutní péči.....	299
6.3.7 Péče o nemocné s implantovaným kardiostimulátorem nebo ICD.....	299
Kardiostimulátory.....	299
Poruchy funkce kardiostimulátoru.....	300
«Mechanické» poruchy funkce kardiostimulačního systému.....	301
Jiné problémy u nositelů kardiostimulátorů.....	301
Implantabilní kardiovertery-defibrilátory (ICD systémy).....	301
Poruchy funkce ICD systémů.....	302
6.3.8 Základní principy katetrizačních ablací.....	302
6.4 ZÁVAŽNÉ AKUTNÍ HYPERTENZNÍ STAVY .	304
<i>Tomáš Janota</i>	
Definice, terminologie, dělení.....	304
Etiologie a patofyziologie.....	304
Prevalence.....	304
Klinické příznaky.....	304
Diagnostika.....	305
Terapie.....	305
Léky pro intravenózní terapii těžké hypertenze.....	305
Léčba ve specifických situacích.....	306
Prognóza.....	307
6.5 PLICNÍ EMBOLIE.....	308
<i>Jan Bělohávek, Vladimír Dytrch</i>	
6.5.1 Úvod.....	308
6.5.2 Výskyt a letalita plicní embolie.....	308
6.5.3 Rizikové faktory, anamnéza, patofyziologické poznámky, klinické příznaky.....	308
Rizikové faktory.....	308
Anamnéza.....	309
Patofyziologické poznámky.....	309
Klinické příznaky.....	309
■ Akutní masivní plicní embolie.....	310
■ Akutní submasivní plicní embolie.....	311

■ Akutní malá plicní embolie.....	311	Fyzikální vyšetření.....	328
■ Plicní infarkt.....	311	Vyšetřovací metody	328
■ Chronická tromboembolická plicní hypertenze... 311	311	EKG.....	328
■ Subakutní plicní embolie.....	311	Rtg hrudníku.....	328
6.5.4 Diagnostika akutní plicní embolie	311	Echokardiografie.....	329
Stanovení klinické pravděpodobnosti.....	311	Koronarografie a střední katetrizace.....	329
EKG a skigram hrudníku u plicní embolie.....	311	Terapie.....	329
Laboratorní vyšetření.....	311	6.7.4 Mitrální regurgitace	329
Diferenciální diagnostika.....	315	Etiologie.....	329
6.5.5 Terapie	315	Patofyziologie.....	329
Podpůrná léčba.....	315	Klinické příznaky.....	330
Antikoagulační léčba.....	316	Fyzikální vyšetření.....	330
Trombolytická léčba.....	317	Vyšetřovací metody	330
Trombolytická léčba u masivní plicní embolie.....	317	EKG.....	330
Trombolyza u submasivní plicní embolie.....	317	Rtg hrudníku.....	330
Trombolyza u malé plicní embolie.....	318	Echokardiografie.....	330
Trombolyza u dalších stavů spojených	318	Srdeční katetrizace a koronarografie.....	331
s plicní embolií.....	318	Terapie.....	331
Trombolytické režimy.....	319	6.7.5 Mitrální stenóza	331
Neúspěšná trombolyza.....	320	Etiologie.....	331
Chirurgická léčba plicní embolie.....	320	Patofyziologie.....	331
Katetrizační léčba PE.....	320	Klinické příznaky.....	332
Mechanická podpora oběhu u akutní PE.....	320	Vyšetřovací metody	332
6.5.6 Komplikace plicní embolie a její léčby	320	EKG.....	332
Riziko krvácení při trombolytické léčbě.....	320	Rtg hrudníku.....	332
Ostatní komplikace.....	321	Echokardiografie.....	332
6.5.7 Netrombotická plicní embolie	321	Srdeční katetrizace a koronarografie.....	332
6.6 NEMOCI PERIKARDU	322	Terapie.....	332
Michal Smíd, Richard Florkyta		6.7.6 Trikuspidální regurgitace	332
6.6.1 Akutní perikarditida	322	Etiologie.....	332
Etiologie.....	322	Patofyziologie.....	332
Klinické příznaky.....	322	Klinické příznaky.....	332
Fyzikální vyšetření.....	322	Vyšetřovací metody	333
Vyšetřovací metody	322	EKG.....	333
Laboratorní nálezy.....	322	Echokardiografie.....	333
Terapie.....	322	Srdeční katetrizace.....	333
6.6.2 Chronická a rekurentní perikarditida	323	Terapie.....	333
6.6.3 Srdeční tamponáda	323	6.7.7 Trikuspidální stenóza	333
Etiologie.....	323	6.7.8 Stenóza a regurgitace plicnice	333
Patofyziologie.....	323	6.7.9 Komplikace na chlopenních náhradách	333
Klinické příznaky.....	323	■ Trombóza na chlopenních náhradách.....	333
Diagnostika.....	323	■ Obstrukční trombóza levostranných náhrad.....	333
Terapie.....	324	■ Neobstrukční trombóza levostranných náhrad.....	334
6.6.4 Konstruktivní perikarditida	324	■ Trombózy pravostranných náhrad.....	334
6.7 VYBRANÁ PROBLEMATIKA	326	■ Akutní regurgitace na chlopenních náhradách... 334	
CHLOPENNÍCH VAD	326	■ Hemolyza na chlopenních náhradách.....	334
Hana Linková		6.8 AKUTNÍ ONEMOCNĚNÍ HRUDNÍ AORTY ..	335
6.7.1 Úvod	326	Štěpán Černý	
6.7.2 Aortální regurgitace	326	6.8.1 Úvod	335
Etiologie.....	326	6.8.2 Akutní aortální syndromy včetně aortální	
Patofyziologie.....	326	disekce	335
Klinické příznaky.....	327	Definice.....	335
Fyzikální vyšetření.....	327	Etiopatogeneze.....	335
Vyšetřovací metody	327	Klinické příznaky.....	335
EKG.....	327	Diagnostika.....	336
Rtg hrudníku.....	327	Diferenciální diagnostika.....	336
Echokardiografie.....	327	Terapie.....	338
Srdeční katetrizace.....	327	Iniciální konzervativní terapie a stabilizace u AAS.....	338
Terapie.....	328	Chirurgická terapie AAD a AAS typu A.....	338
6.7.3 Aortální stenóza	328	Chirurgická terapie AAS typu B.....	339
Etiologie.....	328	Endovaskulární terapie AAS.....	339
Patofyziologie.....	328	Prognóza.....	339
Klinické příznaky.....	328	Prevence.....	339

6.8.3 Symptomatická nebo krvácející výduť hrudní aorty	339
Definice.....	339
Etiopatogeneze.....	339
Klinické příznaky.....	339
Diagnostika.....	340
Diferenciální diagnostika.....	340
Terapie.....	340
Prognóza.....	340
Prevence.....	340
6.8.4 Poranění aorty	340
Definice.....	340
Etiopatogeneze.....	340
Klinické příznaky.....	340
Diagnostika.....	340
Diferenciální diagnostika.....	341
Terapie.....	341
Prognóza.....	342
6.9 AKUTNÍ TEPENNÉ UZÁVĚRY	343
<i>Petr Stödler</i>	
6.9.1 Definice	343
6.9.2 Akutní uzávěry tepen dolních končetin	343
Epidemiologie.....	343
Etiopatogeneze.....	343
Klinické příznaky.....	344
Embolie bifurkace břišní aorty.....	344
Embolie pánevních tepen.....	345
Embolie stehenní tepny.....	345
Embolie podkolenní tepny a bérkových tepen.....	345
Diagnostika.....	346
Klinické vyšetření.....	346
Zobrazovací metody.....	346
Diferenciální diagnostika.....	346
Terapie.....	347
6.9.3 Akutní uzávěry tepen horních končetin	348
Epidemiologie.....	348
Etiopatogeneze.....	348
Klinické příznaky.....	348
Diagnostika.....	348
Diferenciální diagnostika.....	348
Terapie.....	348
6.9.4 Akutní uzávěry viscerálních tepen	348
Epidemiologie.....	348
Etiopatogeneze.....	348
Klinické příznaky.....	348
Diagnostika.....	349
Diferenciální diagnostika.....	349
Terapie.....	349
6.9.5 Cévní mozkové příhody	349
Epidemiologie.....	349
Etiopatogeneze.....	349
Klinické příznaky.....	349
Diagnostika.....	349
Diferenciální diagnostika.....	349
Terapie.....	349
6.9.6 Prognóza a prevence akutních tepenných uzávěrů	350
Závěr.....	350

VII RESPIRAČNÍ SYSTÉM

Pavel Dostál

7.1 VYBRANÉ ASPEKTY FYZIOLOGIE A PATOFYZIOLOGIE RESPIRAČNÍHO SYSTÉMU

..... 355

Pavel Dostál

7.1.1 Základní funkce respiračního systému	355
7.1.1.1 Výměna plynů.....	355
7.1.1.2 Nerespirační funkce respiračního systému.....	355
7.1.2 Funkční anatomie respiračního systému	355
7.1.2.1 Kostra hrudníku a dýchací svaly.....	355
7.1.2.2 Tracheobronchiální strom.....	355
7.1.2.3 Plicní sklípky.....	355
7.1.2.4 Plicní cirkulace a lymfatické zásobení.....	356
7.1.2.5 Inervace.....	356
7.1.3 Regulace dýchání	356
7.1.3.1 Dechové centrum.....	356
7.1.3.2 Chemické detekční mechanismy.....	356
7.1.3.3 Reflexní mechanismy.....	357
7.1.3.4 Suprapontinní mechanismy.....	357
7.1.3.5 Vliv farmak a neurotransmiterů na dýchání.....	357
7.1.3.6 Vliv anestezie na centrum dýchání.....	357
7.1.3.7 Poruchy regulace dýchání.....	357
7.1.4 Mechanismus dýchání	357
7.1.4.1 Rovnice pohybu.....	357
7.1.4.2 Elastance a compliance.....	358
Monitorování a hodnocení elastance/compliance respiračního systému a jeho komponent.....	358
7.1.4.3 Rezistance.....	359
Monitorování a hodnocení rezistance.....	359
7.1.4.4 Časová konstanta.....	360
7.1.4.5 Intrinsický PEEP.....	360
Měření intrinsického PEEP.....	361
7.1.4.6 Dechová práce.....	362
7.1.5 Plicní objemy	362
7.1.6 Vliv polohy, sedace a celkové anestezie na mechanické vlastnosti respiračního systému	363
Vliv na plicní objemy a complianci.....	363
Vliv celkové anestezie na rezistanci dýchacích cest.....	363
Vliv celkové anestezie na dechovou práci.....	363
7.1.7 Ventilace a perfuze plic	363
7.1.7.1 Plicní perfuze.....	363
7.1.7.2 Faktory ovlivňující distribuci plicní perfuze.....	363
Mechanismy gravitační.....	363
Mechanismy nezávislé na gravitaci.....	363
7.1.7.3 Plicní ventilace.....	364
7.1.7.4 Mechanismy ovlivňující distribuci ventilace.....	364
Distribuce ventilace závislá na gravitaci.....	364
Negravitační mechanismy ovlivňující distribuci plicní ventilace.....	365
7.1.7.5 Poměr ventilace/perfuzie, nerovnoměrnost ventilace a perfuze.....	365
7.1.8 Obecné mechanismy hypoxémie	365
7.1.9 Obecné mechanismy hyperkapnie	365
7.1.10 Vliv anestezie na výměnu plynů	365
7.1.11 Ventilací selhání, oxygenační selhání	366
7.1.12 Vztah oxygenace a ventilace přetlakem	366
7.1.13 Přetlak na konci výdechu	366
7.1.13.1 Vztah PEEP, endexpiračního plicního objemu, oxygenace a eliminace CO ₂	366
7.1.13.2 Vliv PEEP na distribuci ventilace.....	367
7.1.13.3 Vliv PEEP na distribuci perfuze.....	367
7.1.13.4 Vliv PEEP na dechovou práci.....	367
7.1.13.5 Vztah PEEP a oběh.....	367
7.1.13.6 Vliv PEEP na nitrobřišní tlak.....	367

7.2 UMĚLÁ PLICNÍ VENTILACE.....	368
<i>Pavel Dostál</i>	
7.2.1 Definice.....	368
7.2.2 Cíle umělé plicní ventilace.....	368
Fyziologické cíle UPV.....	368
Klinické cíle.....	368
7.2.3 Indikace UPV – klinická kritéria.....	368
7.2.4 Formy umělé plicní ventilace.....	369
7.2.5 Princip ventilace přetlakem.....	369
7.2.6 Ventilací režimy.....	369
7.2.6.1 Klasifikace ventilací režimů.....	369
Dělení podle stupně ventilací podpory.....	369
Režimy zajišťující plnou ventilací podporu.....	369
Režimy zajišťující částečnou ventilací podporu.....	369
Dělení podle synchronie s inspiriem nemocného.....	369
Synchronní ventilací režimy.....	369
Asynchronní ventilací režimy.....	370
Typy dechů při umělé plicní ventilaci.....	370
Dělení ventilací režimů podle způsobu řízení inspirační fáze.....	370
Režimy s nastavenou velikostí dechového objemu.....	370
Režimy s variabilní velikostí dechového objemu.....	370
Nové ventilací režimy.....	371
Expertní systémy.....	372
Neurální řízení činnosti ventilátoru.....	372
PEEP.....	372
Ovlivnění velikosti funkční reziduální kapacity.....	372
Ovlivnění homogenity distribuce ventilace.....	372
Snížení dechové práce u nemocných s limitací průtoku (kolapsem) dýchacích cest v průběhu dechového cyklu.....	372
7.2.8 Komplikace umělé plicní ventilace.....	372
7.2.8.1 Poškození plic v důsledku ventilace s přetlakem ..	372
Strukturální disrupce.....	372
Dysfunkce surfaktantu.....	373
Biotrauma – poškození mechanismy zánětlivé reakce.....	373
Morfologický obraz VILI.....	373
Přehled příčin plicního poškození.....	373
Mimoplicní účinky VILI.....	374
Mimoplicní důsledky ventilace přetlakem.....	374
Kardiovaskulární důsledky PPV.....	374
Renální funkce.....	374
Jaterní a gastrointestinální funkce.....	374
7.2.9 Souhrn doporučení pro umělou plicní ventilaci ..	374
7.2.9.1 Umělá plicní ventilace u nemocných bez plicního onemocnění.....	374
7.2.9.2 Umělá plicní ventilace u nemocných s plicním poškozením ALI/ARDS.....	375
7.2.9.3 Umělá plicní ventilace u nemocných s obstrukčními plicními onemocněními.....	375
7.2.10 Vysokofrekvenční ventilace.....	375
Mechanismy výměny plynů.....	375
Formy vysokofrekvenční ventilace.....	375
7.2.11 Neinvazivní ventilace.....	376
7.2.12 Ukončování umělé plicní ventilace.....	376
7.2.12.1 Zhodnocení připravenosti nemocného k odpojení.....	376
7.2.12.2 Posouzení schopnosti spontánního dýchání.....	377
7.2.12.3 Extubace.....	377
7.2.12.4 Tracheostomie.....	377

7.3 OXYGENOTERAPIE A PÉČE O DÝCHAČÍ CESTY.....	378
<i>Pavel Dostál</i>	
7.3.1 Oxygenoterapie.....	378
7.3.1.1 Indikace a rizika.....	378
7.3.1.2 Techniky oxygenoterapie u spontánně ventilujících nemocných bez zajištění dýchacích cest.....	378
Techniky zajišťující konstantní inspirační frakci O ₂ – vysokopřítokové systémy.....	378
Techniky nezajišťující konstantní inspirační frakci O ₂ – nízkopřítokové systémy.....	378
7.3.1.3 Techniky oxygenoterapie u spontánně ventilujících nemocných se zajištěním dýchacích cest.....	378
7.3.2 Péče o dýchací cesty.....	378
7.3.2.1 Zajištění průchodnosti dýchacích cest.....	378
Nosní a ústní vzduchovody.....	379
Laryngeální masky.....	379
Kombirourka.....	379
Orotacheální a nazotracheální intubace tracheální rourkou.....	379
Tracheostomické kanyly.....	379
7.3.2.2 Zajištění toalety dýchacích cest.....	380
Zvlhčení a ohřátí vdechované směsi.....	380
Prostředky k zajištění ohřátí a zvlhčení vdechované směsi.....	380
7.4 SYNDROM AKUTNÍ DECHOVÉ TÍSNĚ ...	381
<i>Jan Malátska, Jan Štásek, Milan Kratochvíl</i>	
Úvod.....	381
Definice.....	381
Epidemiologie.....	381
Etiologie.....	381
Histopatologie.....	381
Patofyziologie.....	381
Předlečnické faktory.....	383
Klinické příznaky.....	384
Diagnostika.....	384
Laboratorní vyšetření.....	384
Vyšetření stavu hemodynamiky.....	384
Výpočetní tomografie.....	384
Ultrazvukové vyšetření.....	384
Biomarkery.....	385
Elektrická impedanční tomografie.....	385
Terapie.....	385
Tekutinová terapie.....	385
Umělá plicní ventilace u pacientů s ARDS.....	385
Farmakoterapie.....	387
Prognóza, výsledek léčby a kvalita života pacientů s ARDS.....	388
7.5 RESCUE POSTUPY U ARDS.....	389
<i>Bronislav Štíbor</i>	
7.5.1 Úvod.....	389
7.5.2 Pronační poloha.....	389
Princip metody.....	389
Indikace.....	389
Kontraindikace.....	389
Provedení.....	389
Nežádoucí účinky a rizikové faktory.....	389
Vliv na vnitřní prostředí.....	390
Vliv na morbiditu a mortalitu.....	390
7.5.3 Metody mimotělní plicní podpory.....	390
Intervenční plicní asistence.....	390

Úvod	390
Princip	390
Provedení	390
Indikace a kontraindikace	390
Komplikace	391
Použití	391
Mimotoční membránová oxygenace	391
Princip	391
Použití	391
Indikace a kontraindikace	391
7.5.4 Vysokofrekvenční oscilační ventilace	391
Princip	391
Použití	391
Indikace a kontraindikace	391

7.6 AKUTNÍ EXACERBACE CHRONICKÉ OBSTRUKČNÍ PLICNÍ NEMOCI

<i>Vladimír Koblížek</i>	393
Úvod a definice	393
Patofyziologie	393
Epidemiologie	393
Klinické příznaky	393
Diagnostika	393
Terapie	393
Ambulantní léčba exacerbací	393
Nemocniční léčba těžších exacerbací	394
Umělá plicní ventilace nemocných s akutní exacerbací CHOPN	394
Léčebné intervence u stabilní choroby zaměřené na prevenci exacerbací	396
Prognóza	396

7.7 AKUTNÍ FORMY ASTMATU

<i>Vratislav Sedláček</i>	397
Definice astmatu	397
Akutní těžké astma	397
Epidemiologie astmatu	397
Rizikové faktory pro těžký průběh astmatu	397
Patofyziologie akutního astmatu	397
Klinické příznaky	397
Diferenciální diagnostika akutního astmatu	397
Diagnostika akutního astmatu	398
Anamnéza	398
Fyzikální vyšetření	398
Vyšetření plicních funkcí	398
Pulsní oxymetrie a arteriální krevní plyny	398
EKG, rtg plic, laboratorní odběry	398
Terapie akutního astmatu	398
Podávání kyslíku	398
Beta ₂ -mimetika	398
Kortikosteroidy	399
Magnezijsulfát	399
Další metody léčby	399
Rozhodnutí o přijetí do nemocnice a na JIP	399
Ventilační léčba astmatu	399
Prognóza	400

7.8 ASPIRAČNÍ SYNDROMY

<i>Vladimír Koblížek</i>	401
7.8.1 Úvod a definice	401
7.8.2 Aspirace cizího tělesa do dýchacích cest	401
Patofyziologie a epidemiologie	401
Klinické příznaky	401
Diagnostika	401
Terapie	402
Prognóza	402

7.8.3 Aspirační pneumonitida	402
Patofyziologie, epidemiologie	402
Klinické příznaky	403
Diagnóza	403
Terapie	403
Prognóza	403
7.8.4 Aspirační pneumonie	403
Patofyziologie, epidemiologie	403
Klinické příznaky	403
Diagnóza	404
Terapie	404
Prognóza	404

7.9 PLEURITIDA A EMPYÉM

<i>Vladimír Koblížek</i>	405
Úvod, patofyziologie a definice	405
Epidemiologie a etiologie pleuritid	405
Klinické příznaky	405
Diagnostika	405
Terapie	406
Prognóza	406

7.10 FLUIDOTHORAX

<i>Vladimír Koblížek</i>	407
Úvod a definice	407
Epidemiologie	407
Klinické příznaky	407
Diagnostika	408
Terapie	408
Prognóza	409

7.11 HEMOPTÝZA

<i>Vladimír Koblížek</i>	410
Úvod, definice a klasifikace	410
Epidemiologie	410
Klinické příznaky	410
Příčiny masivní a život ohrožující hemoptýzy	410
Diagnostika masivní a život ohrožující hemoptýzy	410
hemoptýzy	410
Terapie masivní a život ohrožující hemoptýzy	410
Prognóza masivní hemoptýzy	411

7.12 DIFUZNÍ ALVEOLÁRNÍ HEMORAGIE

<i>Vladimír Koblížek</i>	412
Úvod a definice	412
Epidemiologie	412
Etiologie	412
Patogeneze	412
Klinické příznaky	412
Diagnóza	413
Diagnostický postup	413
Diferenciální diagnostika DAH	413
Terapie	414
Prognóza	414
Závěr	414

7.13 AKUTNÍ STAVY U NEMOCNÝCH

5 SCYSTICKOU FIBRÓZOU

<i>Josef Polák</i>	415
Definice	415
Patogeneze, příznaky a terapie respiračního postižení u CF	415
Mimoplicní postižení u CF	415
Exacerbace plicního onemocnění	415
Další léčba exacerbace plicního onemocnění	415
Plicní komplikace u CF a jejich léčba	416
Mimoplicní akutní stavy u CF	416
Prognóza a závěr	416

7.14 AKUTNÍ STAVY U NEMOCNÝCH S INTERSTICIÁLNÍMI PLICNÍMI PROCESY	417
<i>Vladimír Koblížek</i>	
Úvod a definice	417
Epidemiologie	417
Klasifikace IPP	418
Klinické příznaky	418
Obecné projevy IPP	418
Klinické příznaky akutních forem IPP	418
Diagnostika	419
Fyzikální vyšetření	419
Zobrazovací vyšetřovací metody	419
Funkční vyšetření plic	419
Morfologické vyšetření	419
Laboratorní vyšetření	419
Diferenciální diagnostika	419
Terapie	419
Obecná terapie IPP	419
Terapie akutních idiopatických IPP	420
Prognóza	420
7.15 TĚŽKÁ KOMUNITNÍ PNEUMONIE V INTENZIVNÍ PÉČI	421
<i>Vratislav Sedláč</i>	
Definice	421
Epidemiologie	421
Patofyziologie a patologie	421
Faktory ovlivňující vznik pneumonie	421
Patologické změny parenchymu plic během pneumonie	421
Etiologie	421
Klinické příznaky	422
Diagnostika	423
Anamnéza, fyzikální vyšetření, rtg plic	423
Laboratorní vyšetření CAP	423
Odběr hemokultur	423
Odběr sputa a nosní stěr	423
Odběr sérologií a odběr moči	423
Rtg hrudníku	423
CT hrudníku	424
USG hrudníku	424
Bronchoskopie	424
Terapie	424
Stratifikace závažnosti pneumonie a odhad mortality	424
Obecné zásady léčby CAP antibiotiky	425
Terapie lehkých a středně těžkých CAP	425
Terapie těžkých CAP s nutností pobytu na JIP	425
Neregredující pneumonie a cílená ATB léčba	426
Antimikrobiální rezistence u pacientů s CAP	426
Podpůrná léčba pneumonií	426
Virové pneumonie a pandemie chřipky H1N1	427
Komplikace komunitní pneumonie	427
Prognóza	427
7.16 NOZOKOMIÁLNÍ PNEUMONIE A PNEUMONIE VENTILOVANÝCH NEMOCNÝCH	428
<i>Pavel Dostál</i>	
Definice	428
Epidemiologie	428
Etiologie	428
Patogeny I. skupiny	428
Patogeny II. skupiny	428
Patogeneze VAP	428
Rizikové faktory pro vznik nozokomiální pneumonie	429
Neovlivnitelné rizikové faktory	429
Ovlivnitelné rizikové faktory	429
Prevence vzniku nozokomiální pneumonie a VAP	429
Diagnostika nozokomiální pneumonie a VAP	430
Klinická strategie	430
Bakteriologická strategie	431
Terapie nozokomiální pneumonie a VAP	432
Iniciální volba antibiotik	432
Ukončení empirické léčby při nepotvrzení VAP mikrobiologickými metodami	432
Délka antibiotické terapie u nemocných s potvrzenou VAP	432
Prognóza	432
7.17 PLICNÍ POSTIŽENÍ IMUNOSUPRIMOVANÝCH NEMOCNÝCH	434
<i>Melanie Cermanová</i>	
7.17.1 Úvod	434
7.17.2 Specifika diagnostiky plicního postižení	434
7.17.2.1 Neobvyklá manifestace infekcí	434
7.17.2.2 Neobvyklá etiologie plicního postižení	435
7.17.2.3 Specifické vyšetřovací metody	435
7.17.2.4 Interpretace výsledků	435
7.17.3 Zásady péče o imunosuprimované nemocné s klinickými známkami plicní patologie	435
7.17.3.1 Vhodný postup v první linii kontaktu s pacientem	435
7.17.3.2 Postup na specializovaném pracovišti	435
Posouzení anamnézy	435
Stratifikace rizika infekce u hematoonkologických nemocných	435
Vyšetření	435
Doporučený rozsah vyšetření tekutiny z BAL	436
7.17.4 Nejvýznamnější plicní patologické stavy	436
7.17.4.1 Plicní postižení v rámci infekcí	436
■ ARDS jako součást multiorganového selhání při sepsi	436
■ Bakteriální pneumonie	436
■ Mykotické pneumonie	437
Kandidová pneumonie	437
Invazivní plísňové infekce plic	437
Pneumonie způsobená <i>Pneumocystis jiraveci</i>	438
Kryptokoková pneumonie	438
Postižení plic endemickými houbami	438
■ Parazitární postižení plic	438
Plicní toxoplazmóza	438
■ Virové pneumonie	438
Herpetické viry	439
Respirační viry	439
Adenoviry	440
7.17.4.2 Neinfekční plicní postižení hematoonkologických nemocných	440
7.17.5 Imunodeficit po transplantaci	442

VIII CENTRÁLNÍ NERVOVÝ SYSTÉM

Věra Špatenková

8.1 NEUROINTENZIVNÍ PÉČE	449
<i>Věra Špatenková</i>	
8.2 MONITOROVÁNÍ V NEUROINTENZIVNÍ PÉČI	450
8.2.1 Neurologické vyšetření	450
<i>Jiří Neumann</i>	
8.2.1.1 Vědomí	450
Definice	450
Kvantitativní poruchy vědomí	450
Patofyziologie a rozdělení	450
Příčiny	450
Diferenciální diagnostika	451
Kvalitativní poruchy vědomí	451
Patofyziologie a rozdělení	451
Příčiny	451
Diferenciální diagnostika	451
Stavy podobné kómatu	451
8.2.1.2 Neurologické vyšetření u bezvědomí	451
Hodnocení stupně poruchy vědomí	451
Diencefalické a kmenové reflexy	452
Hodnocení očních příznaků	452
Oční víčka	452
Postavení očních bulbů	452
Abnormální pohyby očí	452
Zornice	453
Hodnocení hybnosti končetin	453
Volní pohyb	453
Svalový tonus a reflexní pohyby	453
Hodnocení dýchání	453
8.2.2 Elektrofyziologie	453
<i>Milan Brázdil, Eduard Minks</i>	
8.2.2.1 Elektroencefalografie	453
Indikace	453
Kontraindikace	453
Princip metody	454
Alfa-vlny, alfa-rytmus	454
Beta-vlny, beta-rytmus	454
Theta-vlny, theta-rytmus	454
Delta-vlny, delta-rytmus	454
Patologické EEG nálezy	455
Praktické provedení	455
Jednorázové vyšetření	455
Kontinuální monitorování	455
8.2.2.2 Bispektrální index	456
Indikace	456
Kontraindikace	456
Princip metody	456
Praktické provedení	457
8.2.2.3 Evokované potenciály	457
Indikace	457
Kontraindikace	457
Princip metody a diagnostika	457
Praktické provedení	457
8.2.2.4 Elektromyografie	458
Indikace	458
Kontraindikace	458
Princip metody a diagnostika	458
Praktické provedení	459
8.2.3 Intrakraniální tlak a nitrolební hypertenze	459
<i>Martin Smrčka</i>	
8.2.3.1 Intrakraniální tlak	459
Indikace	459
Trauma mozku	459
Netraumatická poškození mozku	460
Kontraindikace	460
Komplikace	460
Princip metody	460
Praktické provedení	461
8.2.3.2 Nitrolební hypertenze	461
Definice	461
Etiopatogeneze	461
Klinické příznaky	463
Diagnostika	463
Terapie	463
Prognóza	463
Prevence	463
8.2.4 Mozkový perfuzní tlak	463
<i>Martin Smrčka</i>	
Praktické provedení	464
8.2.5 Mozkový krevní průtok	464
Autoregulace mozkového krevního průtoku	464
Porucha autoregulace u poškození mozku	465
8.2.5.1 Transkraniální dopplerovská ultrasonografie	465
<i>Robert Mikulík</i>	
Princip metody	465
Klinické příznaky	465
8.2.5.2 Termální difuzní flowmetrie	465
<i>Věra Špatenková</i>	
Indikace	466
Princip metody	466
Praktické provedení	466
8.2.6 Mozková oxymetrie	466
<i>Martin Smrčka</i>	
8.2.6.1 Jugulární oxymetrie	466
Indikace	466
Kontraindikace	466
Princip metody	466
Praktické provedení	466
8.2.6.2 Tkáňová oxymetrie	467
Interpretace monitorace tkáňové oxymetrie	467
Indikace	467
Kontraindikace	467
Praktické provedení	467
8.2.6.3 Near-infrared spectroscopy	468
Indikace	468
Kontraindikace	468
Princip metody	468
Praktické provedení	468
8.2.7 Mikrodialýza	468
<i>Věra Špatenková, Ondřej Bráďák</i>	
Indikace	468
Princip metody	468
Praktické provedení	468
8.2.8 Multimodální neuromonitorace	469
<i>Ondřej Bráďák, Věra Špatenková</i>	
Indikace	469
Princip metody	469
Praktické provedení	469
Zpracování dat	469

8.3	OBEČNÉ A SPECIFICKÉ TERAPEUTICKÉ POSTUPY	470	8.4	ONEMOCNĚNÍ NERVOVĚHO SYSTÉMU	476
8.3.1	Obecné terapeutické postupy	470	8.4.1	Infekční onemocnění nervového systému	476
8.3.1.1	Zajištění dýchacích cest, oxygenace a ventilace	470	<i>Luděk Rožnovský</i>		
	<i>Věra Špatenková</i>		8.4.1.1	Purulentní meningitida	477
8.3.1.2	Zajištění kardiovaskulární stability	470	Definice	477	
	<i>Věra Špatenková</i>		Etiopatogeneze	477	
	Hypotenze	470	Epidemiologie	477	
	Hypertenze	470	Klinické příznaky	477	
	Antihypertenzní terapie	470	Diagnostika	477	
8.3.1.3	Prevence a terapie hyponatrémie a hypernatrémie	471	Diferenciální diagnostika	478	
	<i>Věra Špatenková</i>		Terapie	478	
8.3.1.4	Zajištění analgezie, sedace	471	Prognóza	478	
	<i>Věra Špatenková</i>		Prevence	478	
	Analgezie	471	8.4.1.2	Encefalitida	478
	Analgosedace	471	Definice	478	
8.3.1.5	Tělesná teplota	471	Etiopatogeneze	478	
	<i>Martin Smrčka, Věra Špatenková</i>		Epidemiologie	478	
	Zvýšená tělesná teplota	471	Klinické příznaky	479	
	Hypotermie	471	Diagnostika	479	
8.3.2	Specifické terapeutické postupy	472	Diferenciální diagnostika	479	
8.3.2.1	Osmoterapie	472	Terapie	479	
	<i>Věra Špatenková</i>		Prognóza	479	
	Mechanismus osmoterapie	472	Prevence	479	
	Osmoticky aktivní látky	472	Závěr	479	
	Manitol	472	8.4.1.3	Absces mozku	479
	Hypertonický roztok NaCl (HS, hypertonic saline)	472	Definice	479	
8.3.2.2	Kortikosteroidy	472	Etiopatogeneze	479	
	<i>Věra Špatenková</i>		Epidemiologie	479	
8.3.2.3	Zevní lumbální a komorová drenáž	472	Klinické příznaky	479	
	<i>Jan Hradil, Věra Špatenková</i>		Diagnostika	479	
	Definice	472	Diferenciální diagnostika	480	
	Indikace	472	Terapie	480	
	Zevní lumbální drenáž	472	Prognóza	480	
	Zevní komorová drenáž	473	Prevence	480	
	Kontraindikace	473	Závěr	480	
	Zevní lumbální drenáž	473	8.4.1.4	Subdurální empyém	480
	Zevní komorová drenáž	473	Definice	480	
	Provedení	473	Etiopatogeneze	480	
	Infekční komplikace	473	Epidemiologie	480	
8.3.2.4	Dekompresivní kraniektomie	473	Klinické příznaky	480	
	<i>Pavel Buchvald, Věra Špatenková</i>		Diagnostika	480	
	Indikace	474	Diferenciální diagnostika	480	
	Pouřazový otok mozku	474	Terapie	480	
	Kontraindikace	474	Prognóza	480	
	Dekompresivní kraniektomie v netraumatických indikacích	474	Prevence	480	
	Typy dekompresivní kraniektomie	474	Závěr	480	
	Operační technika	474	8.4.1.5	Spinální epidurální absces	481
	Komplikace	474	Definice	481	
8.3.2.5	Neuroprotektivní terapie	475	Etiopatogeneze	481	
	<i>Věra Špatenková</i>		Epidemiologie	481	
	Neuroprotektivní postupy	475	Klinické příznaky	481	
			Diagnostika	481	
			Diferenciální diagnostika	481	
			Terapie	481	
			Prognóza	481	
			Prevence	481	
			Závěr	481	

8.4.1.6 Myelitida.....	481	Diagnostika a diferenciální diagnostika.....	491
Definice.....	481	Terapie.....	491
Etiopatogeneze.....	481	Konzervativní terapie.....	491
Epidemiologie.....	481	Chirurgická terapie.....	492
Klinické příznaky.....	481	Prognóza.....	492
Diagnostika.....	481	Prevence.....	492
Diferenciální diagnostika.....	481	■ Subarachnoidální hemoragie.....	493
Terapie.....	481	<i>Pavel Buchvald, Vladimír Příboň</i>	
Prognóza.....	482	Definice.....	493
Prevence.....	482	Epidemiologie.....	493
Závěr.....	482	Etiopatogeneze.....	493
8.4.1.7 Tetanus.....	482	Klinické příznaky.....	493
Definice.....	482	Komplikace SAK.....	493
Etiopatogeneze.....	482	Lokální komplikace.....	493
Epidemiologie.....	482	Systémové komplikace.....	493
Klinické příznaky.....	482	Diagnostika.....	493
Diagnostika.....	482	Terapie.....	494
Diferenciální diagnostika.....	482	Vazospasmus.....	495
Terapie.....	482	Prognóza.....	495
Prognóza.....	482	Perimezencefalické subarachnoidální krvácení.....	496
Prevence.....	482	Arteriovenózní malformace.....	496
8.4.1.8 Botulismus.....	482	■ 8.4.3 Neurotrauma	496
Definice.....	482	8.4.3.1 Kraniocerebrální trauma.....	496
Etiopatogeneze.....	482	<i>Martin Smrčka, Vladimír Příboň</i>	
Epidemiologie.....	482	Definice.....	496
Klinické příznaky.....	482	Epidemiologie.....	496
Diagnostika.....	483	Etiologie.....	496
Diferenciální diagnostika.....	483	Patofyziologie.....	496
Terapie.....	483	Primární poranění.....	496
Prognóza.....	483	Sekundární poranění.....	496
Prevence.....	483	Klinické příznaky, diagnostika a léčba	
8.4.2 Cévní mozkové příhody.....	483	kraniocerebrálních poranění	
Definice.....	483	podle typu poranění.....	498
<i>Robert Mikulík</i>		Poranění skalpu.....	498
Epidemiologie.....	483	Fraktury kalvy.....	498
<i>Robert Mikulík</i>		Fraktury baze lebni.....	498
8.4.2.1 Ischemická cévní mozková příhoda.....	483	Epidurální hematom.....	498
<i>Robert Mikulík</i>		Subdurální hematom.....	499
Definice.....	483	Kontuze a traumatický intracerebrální hematom.....	500
Epidemiologie.....	483	Otevřené poranění hlavy.....	500
Etiopatogeneze.....	483	Difuze poranění mozku.....	501
Etiopatogeneze velkých tepen.....	483	Prognóza.....	501
Kardioembolické infarkty.....	484	Prevence.....	502
Lakunární infarkty.....	484	8.4.3.2 Poranění míchy.....	502
Jiná příčina.....	484	<i>Jan Hradil, Věra Špatenková</i>	
Neznámá příčina.....	484	Definice.....	502
Klinické příznaky.....	484	Epidemiologie.....	502
Diagnostika.....	485	Klinické příznaky.....	502
Diferenciální diagnostika.....	486	Klasifikace poškození funkce míchy.....	502
Terapie.....	487	Diagnostika.....	502
Specifická terapie mozkového infarktu.....	487	Terapie.....	503
Nespecifická terapie mozkového infarktu.....	488	Navazující péče.....	504
Prognóza.....	489	Prognóza.....	504
Prevence.....	489	■ 8.4.4 Epilepsie a status epilepticus	504
Hemoragická cévní mozková příhoda.....	490	<i>Milan Brázdil</i>	
Definice.....	490	Definice.....	504
<i>Pavel Buchvald</i>		Epidemiologie.....	504
8.4.2.2 Intracerebrální hemoragie.....	490	Etiopatogeneze.....	504
<i>Pavel Buchvald</i>		Klinické příznaky.....	504
Etiopatogeneze.....	490	Diagnostika.....	505
Epidemiologie.....	491	Diferenciální diagnostika.....	505
Klinické příznaky.....	491	Terapie.....	505
		Prognóza.....	506

8.4.5	Nádory mozku a adenomy hypofýzy	506
8.4.5.1	Nádory mozku	506
	<i>Jan Hradil</i>	
	Definice	506
	Primární nádory	506
	Sekundární nádory	506
	Etiopatogeneze	506
	Klinické příznaky	506
	Diagnostika	506
	Diferenciální diagnostika	507
	Terapie	507
	Intrakraniální tlak (jedlém mozku)	507
	Hemoragie a ischemie	507
	Epilepsie	507
	Hydrocefalus	507
	Prognóza	507
	Prevence	507
8.4.5.2	Adenomy hypofýzy	508
	<i>Pavel Buchvald, Michal Krčma</i>	
	Definice	508
	Etiopatogeneze	508
	Epidemiologie	508
	Klinické příznaky	508
	Diagnostika	508
	Diferenciální diagnostika	508
	Terapie	508
	Medikamentózní terapie	508
	Chirurgická terapie	508
	Předoperační vyšetření	509
	Perioperační péče	509
	Pooperační péče	509
	Prognóza	510
8.4.6	Neuromuskulární onemocnění	510
	<i>Josef Bednařík</i>	
8.4.6.1	Myasthenia gravis	510
	Definice	510
	Etiopatogeneze	510
	Epidemiologie	510
	Klinické příznaky	510
	Diagnostika	511
	Diferenciální diagnostika	511
	Terapie	511
	Prognóza	511
8.4.6.2	Syndrom Guillainův-Barrého	511
	Definice	511
	Etiopatogeneze	512
	Epidemiologie	512
	Klinické příznaky	512
	Diagnostika	512
	Diferenciální diagnostika	512
	Terapie	512
	Prognóza	512
8.4.6.3	Amyotrofická laterální skleróza	513
	Definice	513
	Etiopatogeneze	513
	Epidemiologie	513
	Klinické příznaky	513
	Diagnostika	513
	Diferenciální diagnostika	513
	Terapie	513
	Prognóza	513
8.4.6.4	Polyneuropatie a myopatie kritického stavu	514
	Definice	514
	Etiopatogeneze	514
	Epidemiologie	514
	Klinické příznaky	514

	Diagnostika	514
	Diferenciální diagnostika	514
	Terapie	515
	Prognóza	515
8.4.7	Roztroušená skleróza mozkomíšni	515
	<i>Pavel Štourač</i>	
	Definice	515
	Etiopatogeneze	515
	Klinické příznaky	515
	Diagnostika	515
	Diferenciální diagnostika	516
	Terapie	516
	Prognóza	516
	Roztroušená skleróza v intenzivní péči	516
	Anestezie, operace a pooperační komplikace	516
8.4.8	Encefalopatie kritického stavu	517
	<i>Josef Bednařík</i>	
	Definice	517
	Etiopatogeneze	517
	Epidemiologie	517
	Klinické příznaky	517
	Diagnostika	517
	Terapie	517
	Prognóza	517

IX GASTROINTESTINÁLNÍ SYSTÉM, JÁTRA A PANKREAS

Martin Matějovič

9.1	PROFYLAXE STRESOVÝCH VŘEDŮ	521
	<i>Karel Batiňhar, Martin Matějovič</i>	
	Definice	521
	Etiopatogeneze	521
	Epidemiologie	522
	Klinické příznaky a prognóza	522
	Rizikové faktory	522
	Profylaxe	522
	Výběr preparátu	522
	Enterální nutriční	523
	Délka profylaxe	523
	Komplikace profylaxe	524
	Terapie stresem navozené vředové choroby	524
9.2	AKUTNÍ KRVÁCENÍ DO GIT	525
	<i>Karel Batiňhar, Martin Matějovič</i>	
9.2.1	Úvod	525
9.2.2	Manifestace krvácení do GIT	525
	Základní příznaky	525
	Další klinická vodítka	526
9.2.3	Diferenciace mezi krvácením do horní a dolní části trávicí trubice	526
9.2.4	Rizikové faktory, stratifikace rizika	526
9.2.5	Úvodní zhodnocení a přístup k pacientovi	527
9.2.6	Požadavky na pracoviště	528
9.2.7	Diagnostický a terapeutický postup u krvácení do HČTT	528
	9.2.7.1 Nevarikózní krvácení	529
	■ Vředová choroba gastroduodenaální	529
	■ Dieulafova léze	531
	■ Hemobilie	531
	■ Hemosuccus pancreaticus	531
	■ Aortoenterická píštěl	531
	9.2.7.2 Varikózní krvácení	532
	■ Počáteční opatření	532
	■ Endoskopické ošetření	533

Farmakoterapie.....	533	■ Neurogenní ileus	549
Balonková tamponáda.....	534	■ Cévní ileus	550
TIPS.....	534	9.5.3 Úrazové náhlé příhody břišní.....	550
Chirurgická léčba	534	■ Penetrující NPB	550
Prevence varikózního krvácení	534	■ Nepenetrující NPB	550
9.2.8 Přístup k pacientovi s krvácením do DČTT.....	536	9.6 AKUTNÍ PANKREATITIDA	552
9.3 AKUTNÍ JATERNÍ SELHÁNÍ.....	538	<i>Ivan Novák</i>	
<i>Aleš Kroužek</i>		Úvod	552
Definice	538	Etiologie	552
Etiopatogeneze.....	538	Klasifikace	552
Klinické příznaky.....	538	Patofyziologie	552
Jaterní encefalopatie	538	Klinické příznaky.....	553
Otok mozku	538	Diagnostika	553
Koagulopatie.....	538	Laboratorní testy	553
Porucha funkce ledvín.....	538	Zobrazovací metody.....	553
Cirkulační selhání.....	539	Komplikace akutní pankreatitidy	
Respirační insuficience.....	539	■ a pankreatické pseudocysty	553
Metabolické poruchy	539	Obecná doporučení	553
Infekce a sepse	539	Terapie	554
Diagnostika a diferenciální diagnostika	539	Tekutinová resuscitace.....	554
Specifická terapie.....	539	Kontrola bolesti.....	554
Léčba komplikací a podpůrná léčba	540	Infekce u těžké akutní pankreatitidy.....	554
Jaterní encefalopatie a hyperamonémie	540	Nutriční strategie.....	554
Otok mozku	540	Endoskopická terapie.....	554
Profylaxe křečí a jejich surveillance	540	Chirurgická terapie	554
Korekce krvácivé diatézy.....	540	Klíčová doporučení	554
Selhání ledvín a náhrada jejich funkce	541	9.7 AKUTNÍ CHOLANGOITIDA.....	556
Terapie cirkulační dysfunkce	541	<i>Jana Kaželuňová, Martin Matějovič</i>	
Dechová nedostatečnost.....	541	Definice	556
Profylaxe infekcí a jejich surveillance	541	Etiopatogeneze.....	556
Sedace a analgezie	541	Klinické příznaky.....	556
Výživa	541	Diagnostika	557
Možnosti náhrady funkce jater.....	541	Terapie	558
Prognóza	542	Antimikrobiální terapie akutní cholangitidy	558
9.4 KOMPLIKACE JATERNÍ CIRHÓZY	543	Biliární drenáž	559
<i>Jan Lata</i>		9.8 FULMINANTNÍ KOLITIDY	
■ Portální hypertenze	543	A TOXICKÉ MEGAKOLON	561
■ Ascites	543	<i>Jana Kaželuňová, Martin Matějovič</i>	
■ Spontánní bakteriální peritonitida.....	543	■ Fulminantní kolitidy	561
■ Jaterní encefalopatie	544	Definice	561
■ Pulmo-hepatální cévní poruchy	544	Klinické příznaky.....	561
9.5 NÁHLÉ PŘÍHODY BŘÍŠNÍ	546	Diagnostika	561
<i>Tamás Kural</i>		Endoskopické vyšetření.....	561
Definice, rozdělení.....	546	Zobrazovací metody.....	562
Klinické příznaky.....	546	Terapie	562
Diagnostika	546	■ Toxické megakolon	564
Obecné léčebné postupy	547	Úvod	564
9.5.1 Zánětlivé náhlé příhody břišní.....	547	Etiologie	564
■ Akutní apendicitida	547	Patogeneze.....	564
■ Akutní cholecystitida	547	Klinické příznaky a diagnostika.....	564
■ Perforace gastroduodenálního vředu.....	548	Terapie	565
■ Akutní pankreatitida	548	9.9 PORUCHY STŘEVNÍ MOTILITY	566
■ Difúzní peritonitida	548	<i>Ivan Novák</i>	
■ Cirkumskriptní peritonitida	549	Úvod	566
9.5.2 Ileózní náhlé příhody břišní	549	Patofyziologie	566
■ Mechanický ileus	549	Rizikové faktory	566
■ Obstrukční ileus	549	Nefarmakologická terapie.....	566
■ Strangulační ileus.....	549	Farmakoterapie.....	567

X LEDVINY*Martin Matějovič*

10.1 PŘÍSTUP K NEMOCNÉMU S OLIGURIÍ NA JIP	571
<i>Martin Matějovič</i>	
Definice	571
Patofyziologie	571
Diagnostika a přístup k oligurii	571
Terapie prerenální oligurie	572
10.2 AKUTNÍ POŠKOZENÍ LEDVIN	573
<i>Martin Matějovič</i>	
10.2.1 Definice a klasifikace AKI	573
10.2.2 Epidemiologie AKI	573
10.2.3 Příčiny AKI	573
10.2.4 Patofyziologie AKI	574
10.2.4.1 Patofyziologie AKI z prerenálních příčin	574
10.2.4.2 Patofyziologie AKI z renálních příčin	575
Glomerulární a peritubulární mikrocirkulace	575
Zánět	575
Tubulární dysfunkce	575
10.2.4.3 Patofyziologie postrenálního selhání ledvin	576
10.2.5 Reparační ledvin po AKI	576
10.2.6 Diagnostický přístup k nemocnému s AKI	576
Anamnéza	576
Fyzikální vyšetření	576
Laboratorní vyšetření	576
Další vyšetření	577
Zobrazovací metody	577
Biopsie ledviny	578
10.2.7 Prevence akutního poškození ledvin	578
Rozpoznání pacienta v riziku	578
Korekce prerenálních příčin	578
Volba roztoku	578
Renální cíle hemodynamické resuscitace	579
Doporučení hemodynamické optimalizace jako prevence AKI	579
Diuretika v prevenci AKI	580
Prevence nefrotoxicity	580
Prevence vybraných forem AKI	580
10.2.8 Terapie AKI	581
Farmakologická léčba AKI	582
Kumulativní bilance tekutin a AKI	582
Podpora funkce ledvin u AKI	582
Základní principy podpory funkce ledvin mimotělní metodou	582
Výživa pacientů s AKI	583
10.2.9 Specifické syndromy AKI	583
■ Septické AKI	583
■ Kardiorenální syndrom	583
■ Hepatorenální syndrom	583
■ Rhabdomyolýza	584
■ Perioperační AKI	584
10.3 HEMOELIMINAČNÍ METODY U KŘITICKY NEMOCNÝCH	586
<i>Aleš Kroužek</i>	
10.3.1 Definice	586
10.3.2 Vztah HEM–kriticky nemocný	586
10.3.3 Hemoelimační metody – renální indikace	586
Kdy zahájit RRT	586
Volba metody	586
Volba dávky dialýzy	587

Jaké vybrat materiály a fyzikální principy pro očišťování krve u kriticky nemocných .....

587	
10.3.4 Hemoelimační metody – non-renální indikace	588
HEM při léčbě sepse a kongestivního srdečního selhání	588
HEM z indikace autoimunitních chorob	589
10.3.5 Antikoagulační zajištění HEM	589
10.4 DÁVKOVÁNÍ FARMÁK V AKUTNÍ NEFROLOGII	594
<i>Jaroslav Raděj</i>	
10.4.1 Základní pojmy a farmakokinetické odlišnosti u kriticky nemocných	594
10.4.2 Antimikrobiální léky a AKI	594
10.4.3 Antimikrobiální léky a CRRT	595
Princip očišťování CRRT	595
Úprava dávkování při CRRT	595
10.4.4 Jiná farmakoterapie a AKI	596
Léky působící na kardiovaskulární systém a AKI	596
Anestetika, sedativa, analgetika, myorelaxancia, neuroleptika	596
Antiepileptika	597
Ostatní léčiva	597

XI HEMATOLOGIE A KREVŇÍ SRÁŽENÍ*Petr Cetkovský*

11.1 LABORATORNÍ DIAGNOSTIKA PORUCH HEMOSTÁZY	603
<i>Peter Salaj</i>	
Úvod	603
Typy koagulačních problémů	603
Druhy koagulačních testů, postup vyšetřování, hodnocení	603
Postup a principy hodnocení koagulačních testů	603
Vliv hladiny fibrinogenu	603
Trombinový čas	603
Diferenciální diagnostika APTT a PT	603
Stanovení diagnózy jednotlivých koagulačních poruch	604
Krvácivé stavy nezjistitelné základními koagulačními testy	604
Diagnostika hereditárních deficitů koagulačních faktorů	604
Využití tromboelastografického vyšetření	604
11.2 DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA TROMBOCYTOPENIE A TROMBOCYTOPATIE	605
<i>Peter Salaj</i>	
11.2.1 Úvod	605
11.2.2 Rozdělení trombocytopenií	605
11.2.2.1 Trombocytopenie ze snížené trombocytární produkce	605
11.2.2.2 Trombocytopenické purpury ze zvýšené sekvestrace trombocytů	605
11.2.2.3 Trombocytopenické purpury ze zvýšené trombocytární destrukce	605
■ Idiopatická trombocytopenická purpura	605
Etiologie	605
Klinické příznaky	606
Terapie	606

■ Trombocytopenie indukovaná heparinem	606
II. typu	606
■ Trombotická trombocytopenická purpura	606
Etiologie	606
Klinické příznaky	606
Terapie	606
■ Hemolyticko-uremický syndrom	607
■ Diseminovaná intravaskulární koagulace	607
11.2.2.4 Hereditární trombocytopenie	607
11.2.2.5 Získané trombocytopenie	607

11.3 DISEMINOVANÁ INTRAVASKULÁRNÍ KOAGULACE 608

<i>Peter Sotolj</i>	
Úvod	608
Etiologie	608
Klinické příznaky	608
Akutní forma DIC	608
Chronická forma DIC	608
Lokalizovaná forma DIC	608
Laboratorní diagnostika DIC	608
Pravidla terapie DIC	609
Specifická terapie	609

11.4 HEPARINEM INDUKOVANÁ TROMBOCYTOPENIE II. TYPU 610

<i>Peter Sotolj</i>	
Úvod	610
Etiologie	610
Klinické příznaky	610
Diagnostika	610
Terapie	610
Prevence	611

11.5 HEMOFILIE A OSTATNÍ VROZENÉ A ZÍSKANÉ PORUCHY KOAGULACE 612

<i>Peter Sotolj</i>	
11.5.1 Úvod	612
11.5.2 Hemofilie	612
Úvod	612
Diagnostika	612
Klinické příznaky	612
Terapie	612
11.5.3 Von Willebrandova choroba	612
Úvod	612
Patogeneze, incidence	612
Rozdělení von Willebrandovy choroby	613
Laboratorní nálezy	613
Klinické příznaky	613
Terapie	613
11.5.4 Deficity ostatních koagulačních faktorů	614
■ Dysfibrinogenemie	614
■ Deficit koagulačního faktoru II	614
■ Deficit koagulačního faktoru V	614
■ Deficit koagulačního faktoru VII	614
■ Deficit koagulačního faktoru X	615
■ Deficit koagulačního faktoru XI	615
■ Deficit faktorů kontaktní fáze	615
■ Deficit koagulačního faktoru XIII	615
■ Vrozené kombinované deficity koagulačních faktorů	615
11.5.5 Specifické inhibitory koagulačních faktorů	615
■ Inhibitor FVIII/X u pacientů s hemofilií	616
Úvod, incidence, rozdělení	616
Diagnostika	616
Terapie	616

■ Získané inhibitory FVIII	616
Úvod	616
Klinické příznaky	616
Terapie	616

11.6 HEMOLYTICKÉ ANÉMIE 617

<i>Jarmila Krasová</i>	
11.6.1 Úvod	617
Etiopatogeneze	617
Klasifikace hemolytických anémií	617
Klinické příznaky	617
Diagnóza	618
Terapie	618

11.6.2 Vybrané jednotlivé diagnózy

■ Paroxysmální noční hemoglobinurie	618
■ Autoimunitní hemolytické anémie	619
Autoimunitní hemolytická anémie s teplotními protáhlkami	619
Autoimunitní hemolytická anémie s chladovými protáhlkami	620
Paroxysmální chladová hemoglobinurie	620
Polékové hemolytické anémie	620
1. Poléková hemolýza z tvorby imunitních komplexů	620
2. Adsorpce křku na membránu erytrocytů	620
3. Lékem indukovaná neimunologická adsorpce proteinu na membránu erytrocytů	621
4. Skutečná poléková autoimunitní hemolytická anémie – neznámý mechanismus	621
■ Sekundární autoimunitní hemolytické anémie	621
■ Neimunitní hemolytické anémie	621
■ Neimunitní hemolytické anémie z chemických příčin	621
■ Neimunitní hemolytické anémie z infekčních příčin	621
■ Neimunitní hemolytické anémie z fyzikálních příčin	621
■ Mikroangiopatické hemolytické anémie	621
11.6.3 Jiné získané příčiny hemolýzy	622
11.7 ANTITROMBOTIKA 623	
<i>Miroslav Penka</i>	
11.7.1 Úvod	623
11.7.2 Druhy antitrombotik	623
11.7.3 Možnosti antitrombotické terapie	623
Antitrombotická léčba heparinem	623
Nepřírné inhibitory faktoru Xa	624
Přírné perorální inhibitory faktoru Xa	624
Antikoagulační léčba perorálními kumarinovými preparáty	625
Přírodné pariterální inhibitory trombinu	625
Syntetické inhibitory trombinu	626
11.7.4 Antiagregační terapie	626
11.7.5 Trombolytická terapie	626
11.7.6 Substituční terapie	627
Substituce antitrombinu	627
Substituce proteinem C	627
Závěr	627
11.8 HYPERKOAGULAČNÍ STAVY 629	
<i>Miroslav Penka</i>	
Úvod	629
Příčiny hyperkoagulačních stavů	629
Diagnostika	629
Vybrané defekty	629

11.9 ANTIFOSFOLIPIDOVÝ SYNDROM A KATASTROFICKÝ ANTIFOSFOLIPIDOVÝ SYNDROM	632
<i>Alena Bulířková</i>	
■ Antifosfolipidový syndrom.....	632
Definice.....	632
Etiopatogeneze.....	632
Klinické příznaky a diagnóza.....	633
Další klinické projevy.....	633
Laboratorní průkaz antifosfolipidových protilátek.....	633
Léčebná doporučení.....	634
■ Katastrofický antifosfolipidový syndrom.....	635
Definice.....	635
Etiopatogeneze.....	635
Klinické příznaky.....	635
Diagnóza.....	635
Diferenciální diagnostika.....	635
Terapie.....	635
Prognóza.....	636
11.10 NALÉHAVÉ SITUACE U HEMATOONKOLOGICKÝCH NEMOCNÝCH	637
<i>Petr Čerňavský</i>	
11.10.1 Úvod.....	637
11.10.2 Hyperviskózní syndrom.....	637
Klinické příznaky.....	637
Etiologie.....	637
Hyperviskózní syndrom ze zvýšení masy erytrocytů (tzv. polyglobulie), nejčastěji při polycythaemia vera.....	637
Hyperviskózní syndrom ze zvýšení plazmatických složek.....	637
Syndrom leukostázy (hyperviskózní syndrom z elevace počtu leukocytů).....	637
11.10.3 Syndrom nádorového rozpadu.....	637
Definice.....	637
Klinické příznaky.....	638
Terapie.....	638
Prevence.....	638
11.10.4 Hyperkalcemický syndrom.....	638
Definice.....	638
Klinické příznaky.....	638
Diferenciální diagnóza.....	638
Terapie hyperkalcémie.....	638
11.10.5 Syndrom horní duté žíly.....	638
Definice.....	638
Klinické příznaky.....	638
Postup při stanovení příčin SHDŽ.....	638
Terapie.....	638
Prognóza.....	638
11.10.6 Maligní výpotky.....	638
■ Maligní pleurální výpotek.....	639
Definice.....	639
Klinické příznaky.....	639
Diagnostika.....	639
Terapie.....	639
Čelková chemoterapie.....	639
Lokální opatření: pleurodéz.....	639
■ Maligní perikardiální výpotek.....	639
Definice.....	639
Klinické příznaky.....	639
Diagnostika.....	639
Terapie.....	639
■ Maligní ascites.....	639
Definice.....	639
Klinické příznaky a diagnostika.....	639
Terapie.....	639
11.11 TERAPIE KREVními DERIVÁTY A TRANSFUZNÍMI PŘÍPRAVKY, POTRANSFUZNÍ REAKCE	640
<i>Bronislav Stibor</i>	
11.11.1 Úvod.....	640
11.11.2 Rizika alogenní transfuze a potransfušní reakce.....	640
11.11.2.1 Přehled rizik alogenních transfuzí.....	640
11.11.2.2 Vybrané klinicky významné potransfušní reakce.....	640
Hemolytická transfuční reakce.....	640
Ne-hemolytická febrilní transfuční reakce.....	640
Potransfušní purpura.....	640
Alergická transfuční reakce.....	640
TRALI.....	641
Reakce šlepu proti hostitel.....	641
Bakteriální kontaminace.....	641
Oběhové přetížení.....	641
11.11.3 Transfušní přípravky.....	641
11.11.3.1 Plná krev.....	641
11.11.3.2 Erytrocyární koncentrát.....	641
11.11.3.3 Trombocyární koncentrát.....	641
11.11.3.4 Plasma pro klinické použití (čerstvě zmražená plazma).....	642
11.11.4 Krevní deriváty.....	644
Přehled krevních derivátů.....	644
Charakteristika některých krevních derivátů.....	644
Faktory protrombinového komplexu.....	644
Fibrinogen.....	644
Faktor VIII.....	644
Faktory VIII, IX, XIII.....	645
Antitrombin.....	645
11.11.5 Transfušní strategie u kriticky nemocných.....	645
11.11.5.1 Anémie kriticky nemocných.....	645
11.11.5.2 Transfušní trigger.....	646
11.11.5.3 Účelná hemoterapie.....	646
11.12 ZVLÁŠTNOSTI PODÁVÁNÍ TRANSFUZNÍCH PŘÍPRAVKŮ U HEMATOONKOLOGICKÝCH NEMOCNÝCH	647
<i>Petr Čerňavský</i>	
11.12.1 Úvod.....	647
11.12.2 Specifika transfuzí v souvislosti s HCT.....	647
Odstahování leukocytů z transfuzních přípravků.....	647
Cytomegalovirus.....	647
Ozařování transfuzních produktů.....	647
Příbuzenská HCT.....	647
ABO inkompatibilita.....	647
11.12.3 Transfuze erytrocytů.....	647
Indikace, výpočet dávky.....	647
Druhy erytrocyárních přípravků.....	648
11.12.4 Substitute trombocytů.....	648
Indikace, výpočet dávky.....	648
Druhy trombocytárních přípravků.....	648
Výpočet dávky trombocytů a jejich vzestupu po transfuzi.....	648
Indikace podání transfuze trombocytů.....	648
11.12.5 Leukocyární transfušní přípravky.....	649
Transfuze granulocytů.....	649
Infuze dárcovských lymfocytů.....	649
Hematopoetické buňky.....	649
11.12.6 Transfuze u nemocných odmítajících krevní převody.....	649

11.13 SPECIFIKA GRANULOCYTOPENICKÉHO NEMOCNÉHO, PROFYLAXE A TERAPIE TZV. FEBRILNÍ NEUTROPENIE.....	650
<i>Petr Cetkovský</i>	
11.13.1 Úvod.....	650
11.13.2 Granulocytopenie a agranulocytóza.....	650
Úvod a patofyziologie.....	650
Klasifikace.....	650
Časové a další souvislosti.....	650
Příčiny.....	650
11.13.3 Odlišnosti klinických projevů infekcí a přístupu k diagnostice a terapii.....	651
Odlišnosti klinických příznaků.....	651
Diagnostika a diferenciální diagnostika granulocytopenie.....	651
Léčebná opatření.....	651
11.13.4 Horečka nejasné etiologie.....	651
Definice.....	651
Klinické a další vyšetření.....	651
Odebírání krve a odesílání k hemokultivaci.....	652
Rizikové skupiny granulocytopenických pacientů s FUO.....	652
Základní principy terapie.....	652
Zásady empirické ATB terapie u nemocných s nízkým rizikem.....	652
Empirická ATB terapie u nemocných se středním a vysokým rizikem.....	653
Pravidla aplikace ATB, hodnocení odpovědi, délka aplikace, ukončení terapie.....	653
Patogenní kmeny a jejich rezistence.....	653
Postup u přetrvávající FUO.....	654
Profylaktické podávání ATB u afebrilních granulocytopenických nemocných.....	654
Použití glykopeptidů.....	654
Infekce vyvolané houbami.....	655
11.14 KOMPLIKACE TRANSPLANTACE HEMATOPOETICKÝCH BUNĚK	656
<i>Petr Cetkovský</i>	
11.14.1 Úvod.....	656
11.14.2 Komplikace spojené s převodem transplantátu ..	656
Obecná pravidla transplantace.....	656
Převádění ABO shodného alogenního štěpu.....	656
Transplantace ABO neshodného alogenního štěpu.....	656
Transplantace autologního štěpu.....	656
Opatření při nežádoucích reakcích aplikace a řešení dalších problémů.....	656
Komplikace podání štěpu.....	657
11.14.3 Komplikace spojené se získáváním štěpu k HCT..	657
11.14.3.1 Odběr periferních hematopoetických buněk.....	657
Úvod.....	657
Jednotlivé komplikace.....	657
11.14.3.2 Odběr kostní dřeně.....	657
Úvod.....	657
Místo odběru.....	657
Jednotlivé komplikace.....	658
11.14.4 Kardiiovaskulární komplikace a naléhavé situace	658
Úvod.....	658
Důsledek toxicity cytotatické léčby.....	658
Kardiotoxicity antracyklinů.....	658
Kardiotoxicity 5-fluorouracilu.....	658
Kardiotoxicity cyklofosfamidů.....	658
Poškození srdce způsobené ozářením	659

11.14.5 Hepatotoxičita	659
Vencokluzivní jaterní choroba.....	659
Klinické příznaky.....	659
Diferenciální diagnostika.....	659
Terapie.....	659
Profylaxe.....	660
Prognóza.....	660
11.14.6 Urogenitální komplikace.....	660
11.14.6.1 Krvácení do urogenitálního traktu.....	660
Hemoragická cystitida.....	660
Hemoragická cystitida způsobená virem.....	660
11.14.6.2 Priapismus.....	660
11.14.7 Gastrointestinální komplikace.....	660
Mukozitida.....	661
Tyfitida (tzv. neutropenická enterokolitida).....	661
11.14.8 Plicní komplikace po HCT	661
Infekční komplikace.....	661
Neinfekční plicní komplikace.....	661
11.14.9 Ostatní komplikace alogenních transplantací HCT.....	661
Syndrom nepřiměřené sekrece antidiuretického hormonu.....	661
Syndrom zvýšené propustnosti kapilár.....	662

XII ENDOKRINOLOGIE

Martin Matějovič

12.1 ENDOKRINNÍ SYSTÉM U KRITICKY NEMOCNÝCH	667
<i>Martin Matějovič</i>	
12.1.1 Úvod.....	667
12.1.2 Systém hypothalamus-hypofýza a jeho změny v kritických stavech	667
Somatotropní osa.....	667
Thyreotropní osa.....	667
Prolaktin.....	667
Adrenální osa.....	668
Vazopresin a catecholaminy.....	668
12.1.3 Důsledky pro klinickou praxi.....	668
12.1.4 Rutinní klinické postupy ovlivňující endokrinní odpověď.....	669
Dopamin.....	669
Etomidát.....	669
Amiodaron.....	669
12.2 KONTROLA GLYKÉMIE U KRITICKY NEMOCNÝCH	670
<i>Ivan Novák</i>	
12.2.1 Úvod.....	670
12.2.2 Koncept kontroly glykémie u kriticky nemocných.....	670
12.2.3 Glukóza a její metabolické dráhy u kriticky nemocných.....	670
12.2.4 Mechanismy poškození buněk a porucha metabolismu glukózy.....	670
Hyperglykémie.....	670
Hypoxie.....	670
Oxidační stres.....	671
Sepsis.....	671
Glukóza a oxidační stres.....	671
12.2.5 Optimální kontrola glykémie u kriticky nemocných.....	671

12.3 AKUTNÍ STAVY V DIABETOLOGII	672
<i>Michal Žourek, Martin Matějovič</i>	
12.3.1 Hypoglykémie.....	672
Definice	672
Epidemiologie	672
Patofyziologie	672
Klinické příznaky a diferenciální diagnostika	672
Terapie	672
12.3.2 Diabetická ketoacidóza a hyperglykemické hyperosmolární kóma	673
Definice	673
Epidemiologie	673
Patofyziologie	673
Klinické příznaky a laboratorní diagnostika	673
Diferenciální diagnostika.....	673
Terapie	673
1. Obnovení intravaskulárního objemu a tkáňové perfuze	673
2. a 3. Snížení glykémie a osmolality k fyziologickým hodnotám, vymizení ketonémie ..	674
4. Korekce minerálových poruch	675
5. Ostatní léčba a monitorování	675
12.3.3 Laktátová acidóza	675
12.3.3.1 Etiopatogeneze.....	675
12.3.3.2 MALA	675
Definice a epidemiologie	675
Klinické příznaky.....	675
Terapie	676
Prevence	676
12.4 PORUCHY NADLEDVIN U KRITICKY NEMOCNÝCH	677
<i>Michal Krčma, Martin Matějovič</i>	
12.4.1 Adrenokortikální insuficience	677
Definice a etiopatogeneze	677
Klinické příznaky.....	677
Diagnostika	677
Terapie	677
Akutní adrenální insuficience	677
Stresové dávky kortikoidů u pacientů se substitucí hypokortikalismu	678
Stresové dávky kortikoidů u pacientů léčených kortikoidy (bez anamnézy hypokortikalismu) ..	678
Relativní adrenální insuficience v intenzivní péči ..	678
12.4.2 Feochromocytom a paragangliom	679
Definice a etiopatogeneze	679
Klinické příznaky.....	679
Diagnostika	680
Diferenciální diagnostika.....	680
Terapie	681
Terapie hypertenzní krize a emergentních situací u feochromocytomu	681
12.5 PORUCHY FUNKCE ŠTÍTNÉ ŽLÁZY	683
<i>Michal Krčma, Martin Matějovič</i>	
12.5.1 Thyreotoxická krize	683
Definice a etiopatogeneze	683
Klinické příznaky.....	683
Diagnostika	683
Diferenciální diagnostika.....	683
Terapie	683
12.5.2 Myxedémové kóma	683
Definice a etiopatogeneze	683
Klinické příznaky.....	684
Diagnostika	684
Diferenciální diagnostika.....	684
Terapie	684
12.5.3 Syndrom nízkého T₃.....	684
Definice	684
Etiopatogeneze.....	684
Diferenciální diagnostika.....	685
Terapie	685

XIII PORUCHY VNITŘNÍHO PROSTŘEDÍ

Antonín Jabor

13.1 ACIDOBAZICKÁ ROVNOVÁHA	689
<i>Antonín Jabor</i>	
13.1.1 Úvod.....	689
13.1.2 Historické souvislosti	689
13.1.3 Základní pojmy.....	689
13.1.4 Fyziologická podstata acidobazických změn ..	691
Fyziologický pohled na acidózy a alkalózy.....	691
Pufry	691
Hendersonova-Hasselbalchova rovnice	692
13.1.5 Kompenzace acidobazických poruch	692
13.1.6 Dilční komponenty metabolického acidobazického stavu	693
Metabolická acidóza hyperchloridemická	693
Metabolická acidóza ze zvýšení neměřených aniontů	693
Metabolická acidóza hyperfosforemická	694
Diluční acidóza	694
Hypochloridemická alkalóza	694
Metabolická alkalóza hypoalbuminemická	694
Koncentrační alkalóza	694
13.1.7 Metabolická acidóza	694
Laboratorní vyšetření	696
13.1.8 Metabolická alkalóza	696
13.1.9 Respirační acidóza.....	697
13.1.10 Respirační alkalóza	698
13.1.11 Kombinované poruchy.....	698
13.2 VODA A IONTY.....	699
<i>Antonín Jabor</i>	
13.2.1 Voda a tělesné tekutiny	699
13.2.2 Osmolalita a osmotický tlak	699
13.2.3 Sodný kation, poruchy vztahu mezi vodou a Na⁺	700
Hyponatrémie	700
Hypernatrémie	701
13.2.4 Draselný kation.....	701
Hypokalémie	701
Hyperkalémie	702
13.2.5 Hořčnatý kation	702
Hypomagnezémie.....	702
Hypermagnezémie	703
13.3 REFERENČNÍ MEZE A DALŠÍ NÁSTROJE PRO PODPORU INTERPRETACE LABORATORNÍCH TESTŮ	704
<i>Janka Franeková</i>	

13.3.1	Referenční meze	704
	Intervaly spolehlivosti referenčních mezí	704
	Argumenty pro použití referenčních mezí	704
	Argumenty proti použití referenčních mezí	704
13.3.2	Vybrané faktory ovlivňující výsledky měření a interpretaci	704
	Biologická variabilita	704
	Index individuality	705
	Nejistota měření	705
	Kritická diference	705
	Diagnostická efektivita	705
13.3.3	Přehled referenčních hodnot	705

XIV ZÁVAŽNÉ INFEKCE

Roman Kula, Pavel Ševčík

14.1	PŘÍSTUP K FEBRILNÍMU PACIENTOVĚ ...	713
	<i>Roman Kula, Václav Chýlček</i>	
	Úvod	713
	Způsoby měření tělesné teploty	713
	Etiologie horečky	713
	Infekční etiologie horečky	713
	Neinfekční etiologie horečky	713
	Patogeneze horečky	714
	Terapie horečky	714
	Fyzikální chlazení, antipyretika	715
14.2	LABORATORNÍ DIAGNOSTIKA U ZÁVAŽNÝCH INFEKČÍ	716
	<i>Václav Chýlček, Roman Kula</i>	
	Úvod	716
	Mikrobiologická vyšetření	716
	Biochemická, hematologická a imunologická vyšetření	716
	Biomarkery	717
	Jednotlivé biomarkery	718
14.3	ANTIMIKROBIÁLNÍ TERAPIE V INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ	719
14.3.1	Obecná charakteristika infekcí u kriticky nemocných	719
	<i>Vlastimil Jindrák</i>	
	Komunitní infekce	719
	Nozokomiální infekce	719
	Vztah kolonizace a infekce	719
	Sepse	719
14.3.2	Antibiotická rezistence v Evropě a v České republice	720
	<i>Vlastimil Jindrák</i>	
	Význam antibiotické rezistence pro kriticky nemocné na PRIM	720
	Problémy antibiotické rezistence v současnosti a budoucnosti	720
14.3.3	Diagnostické podklady pro používání antibiotik v IM	720
	<i>Vlastimil Jindrák</i>	
	Klinická diagnóza infekce	720
	Klinicky relevantní mikrobiologická diagnostika	720
14.3.4	Hlavní skupiny antimikrobiálních léků a jejich použití	720
	<i>Vlastimil Jindrák</i>	
	Peniciliny	720
	Cefalosporiny	722
	Karbapenemy	723
	Aminoglykosidy	723
	Fluorochinolony	723
	Glykopeptidy	723
	Linkosamidy	724
	Makrolidy	724
	Oxazolidinony	724
	Další antibiotika významná pro IM	724
	Antimykotika	725
	<i>Vlastimil Jindrák, Jan Haber</i>	
	Ostatní antibiotika	725
	<i>Vlastimil Jindrák</i>	
14.3.5	Přístupy k úvodní antibiotické léčbě	725
	<i>Vlastimil Jindrák</i>	
	■ Závažné infekce komunitního původu	725
	Těžká komunitní pneumonie	725
	Neuroinfekce	725
	Infekce kardiovaskulárního systému	726
	Závažné infekce měkkých tkání	726
	Syndrom toxického šoku	726
	Nitrobřišní infekce	726
	Septicky probíhající uroinfekce	726
	Septicky probíhající infekce kostí a kloubů	726
	■ Infekce nozokomiálního původu	727
	Sepse, těžká seps a septický šok s nejasným zdrojem	727
	Katétrové infekce krevního řečiště	727
	Ventilátorová pneumonie	728
	Infekce v místě chirurgického výkonu	728
	Nozokomiální močové infekce a urosepsy	728
	Nozokomiální neuroinfekce	729
	Mykotické nozokomiální infekce	729
	Katétrové infekce krevního řečiště vyvolané kandidami	730
	Invazivní kvasinkové infekce	730
14.3.6	Zásady cílené antimikrobiální léčby	730
	<i>Vlastimil Jindrák</i>	
	Pneumokoky	730
	Streptokoky	730
	Enterokoky	730
	Stafylokoky	731
	Escherichie	731
	Klebsiely	731
	Enterobaktery	731
	<i>Salmonella enterica</i>	731
	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	731
	<i>Acinetobacter baumannii</i>	732
	<i>Stenotrophomonas maltophilia</i> , <i>Burkholderia cepacia</i>	732
	<i>Haemophilus influenzae</i>	732
	<i>Neisseria meningitidis</i>	732
	Legionely	732
	<i>Bacteroides fragilis</i>	732
	Klostridia	732
	Aktinomycety	732
	Nokardie	732
14.3.7	Antimikrobiální léky v prevenci a profylaxi	732
	<i>Vlastimil Jindrák</i>	
	Antimikrobiální profylaxe v chirurgii	732
	Přínosy a rizika v preventivní aplikaci antibiotik u kriticky nemocných	732
14.4	INVAZIVNÍ MENINGOKOKOVÁ ONEMOCNĚNÍ	734
	<i>Luděk Ražnovský</i>	
	Definice	734
	Etiologie	734
	Epidemiologie	734
	Patogeneze	734

Klinické příznaky	734	14.8 MEDIASTINITIDY	749
Diagnostika	734	<i>Eva Straževská, Petr Štourač</i>	
Terapie	735	Definice	749
Úvodní terapie	735	Epidemiologie	749
Antibiotická terapie	735	Etiopatogeneze	749
Terapie těžké meningokokové sepse	735	Akutní mediastinitida	749
Terapie meningokokové meningitidy	735	Akutní descendentní mediastinitida	749
Prognóza a následky	735	Chronická mediastinitida	749
Prevence a profylaxe	735	Klinické příznaky	749
14.5 NITROBŘÍŠNÍ INFEKCE	737	Diagnostika	749
<i>Igor Satinský</i>		Diferenciální diagnóza	750
Definice	737	Terapie	750
Nekomplikované nitrobřišní infekce	737	Prognóza	750
Komplikované nitrobřišní infekce	737	14.9 INFEKČNÍ ENDOKARDITIDA	751
Epidemiologie a patogeneze	737	<i>Martin Tesák</i>	
Klinické příznaky	737	Definice	751
Diagnostika	738	Dělení	751
Anamnéza	738	Etiologie	751
Biochemické a hematologické vyšetření	738	Klinické příznaky	751
Mikrobiologické vyšetření	738	Diagnostika	752
Zobrazovací metody	739	Terapie	753
Operační metody	739	Specifické situace	753
Diferenciální diagnostika	739	Prognóza	754
Terapie	739	14.10 INFEKCE MĚKKÝCH TKÁNÍ	755
Terapie septického šoku	739	<i>Milan Kaška</i>	
Antibiotika	739	Úvod	755
Kontrola zdroje sepse	740	Nejčastější formy onemocnění	755
Obnovení střevních funkcí	740	Klasifikace	755
Prognóza	741	Etiologie	755
14.6 INFEKCE Z INTRAVASKULÁRNÍCH	742	Klinické příznaky	756
KATÉTRŮ	742	Diagnostika	756
<i>Jiří Tichý</i>		Laboratorní vyšetření, vyšetřované ukazatele	756
Úvod	742	a metody	756
Rozdělení katétrů podle místa zavedení	742	Zobrazovací techniky	756
Definice podle druhů katérových infekcí	742	Typické lokalizace nejčastějších forem infekcí	756
Epidemiologie	742	měkkých tkání v klinické praxi	756
Patogeneze	742	Terapie	756
Mikrobiologie	743	Konzervativní terapie	756
Diagnóza	743	Chirurgická terapie	756
Rizikové faktory	743	Některé typické záněty měkkých tkání,	756
Obecné faktory	743	jejich původci a terapie	756
Specifické rizikové faktory jednotlivých katétrů	743	Komplikace	757
Prevence vzniku CR-BSI	744	14.11 INVAZIVNÍ MYKOTICKÉ INFEKCE	758
Terapie	744	<i>Jan Haber</i>	
Výměna katétru po zavadění	745	14.11.1 Úvod	758
14.7 INFEKCE MOČOVÉHO ÚSTROJÍ,	746	Definice diagnostické jistoty	759
UROSEPSÉ	746	invazivního mykotického onemocnění	759
<i>Tomáš Zaoral</i>		Léčebné přístupy – principy	759
Definice	746	Kritéria hodnocení léčebné odpovědi	759
Epidemiologie	746	14.11.2 Klinická část	759
Etiopatogeneze	746	■ Kandidóza	762
Klinické příznaky	746	Etiopatogeneze	762
Infekce močových cest u rizikových skupin	746	Klinické příznaky	762
pacientů	746	Diagnostika	762
IMC u pacientů s diabetes mellitus	746	Sérologické metody	762
Mykotické IMC	747	Diagnostika u lůžka (bed-side), tzv. kandida skóre	763
IMC u pacientů po transplantaci	747	Terapie	763
Diagnostika	747	■ Aspergilóza	763
Mikrobiologická diagnostika	747	Epidemiologie, spektrum infekčních agens	763
Lokalizace strukturální abnormality	747	Etiopatogeneze	763
Terapie	747	Klinické příznaky	764
Prognóza a prevence	748	Diagnostika	764
		Zobrazovací metody	764
		Bronchoalveolární laváž	765

Sérologické metody	765	Používání pomůcek jen pro jednoho nemocného	784
Invazivní diagnostika plicní aspergilózy	766	Prostorové uspořádání PRIM	784
Terapie	766	Selektivní dekontaminace trávicího ústrojí	784
Primární léčba	766	Topická aplikace antimikrobiálních látek	784
Záchranná léčba	767	Antibiotika podávaná v aerosolu	785
Chirurgická léčba	767	14.14.7 Rizika vzniku nozokomiálních infekcí na PRIM. 785	
■ Zygomykóza	767	Specifické postupy prevence jednotlivých druhů nozokomiálních infekcí	785
14.12 VYBRANÉ VIROVÉ INFEKCE A JEJICH KOMPLIKACE	768	Ranné infekce	785
<i>Michal Holub, Hanuš Razypal</i>		14.14.8 Infekce multirezistentními mikroorganismy 785	
14.12.1 Infekce lidským virem imunitní nedostatečnosti	768	Definice	785
■ Pneumocystová pneumonie	768	Klinická závažnost infekcí multirezistentními organismy	785
■ Toxoplazmová encefalitida	769	Selekce multirezistentních organismů a cesty přenosu	785
■ Kryptokoková meningitida	770	14.14.9 Prevence infekcí multirezistentními organismy .. 786	
14.12.2 Další virové infekce	770	14.15 SELEKTIVNÍ DEKONTAMINACE GASTROINTESTINÁLNÍHO TRAKTU 787	
■ Chřipka	770	<i>Renáta Zoubková, Pavel Ševčík</i>	
■ Herpetická encefalitida	771	14.15.1 Úvod	787
■ Varicella	772	14.15.2 Mechanismus kolonizace a infekce u pacientů v intenzivní péči	787
■ Středoevropská klíšťová meningoencefalitida ...	772	14.15.3 Patofyziologické podklady selektivní dekontaminace GIT	787
■ Cytomegalovirová infekce	773	14.15.4 Praktické provedení SDD	787
■ EBV infekce	773	14.15.5 SDD u různých skupin pacientů v intenzivní péči	788
14.13 TUBERKULÓZA VE VZTAHU K INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ	775	14.15.6 SDD a riziko vzniku bakteriální rezistence	788
<i>Jan Máca</i>			
Definice a charakteristika onemocnění	775		
Epidemiologie a mikrobiologie	775		
Etiopatogeneze	776		
Klinické příznaky a diagnostika TBC	776		
Zásady terapie	778		
TBC a intenzivní péče	778		
Tuberkulóza centrální nervové soustavy	779		
Millární TBC	779		
Tuberkulóza a HIV	780		
TBC pleuritida, empyém	780		
Chirurgická terapie závažných TBC komplikací ...	780		
14.14 OBECNÉ ZÁSADY PREVENCE NOZOKOMIÁLNÍCH NÁKAZ	781		
<i>Igor Sas</i>			
14.14.1 Definice	781		
14.14.2 Patofyziologie	781		
Přenos mikroorganismů	781		
Mechanismy kolonizace a infekce u pacientů v intenzivní péči	781		
Potenciálně patogenní mikroorganismy	781		
14.14.3 Klasifikace infekcí na PRIM	782		
14.14.4 Incidence a rizikové faktory vzniku nozokomiálních infekcí	782		
14.14.5 Mechanismy přenosu infekce v nemocničním prostředí	782		
14.14.6 Možnosti prevence vzniku nozokomiálních infekcí	783		
Bariérový způsob ošetřování	783		
Mytí rukou	783		
Používání ochranných rukavic	783		
Šperky, umělé nehty	783		
Ochranné oblečení	784		
Ochranné ústní roušky	784		
Výchova a školení personálu	784		
		15.1 TYPY OTRAV	795
		<i>Pavel Ševčík</i>	
		Sebevražedné otravy	795
		Náhodné otravy	795
		Nenáhodné otravy	795
		15.2 VYŠETŘENÍ	796
		<i>Pavel Ševčík</i>	
		Anamnéza	796
		Klinické vyšetření	796
		Laboratorní sledování	796
		Indikace k přijetí na pracoviště intenzivní medicíny	796
		15.3 OBECNÉ ASPEKTY TERAPIE OTRAV 797	
		<i>Pavel Ševčík</i>	
		15.3.1 Podpůrná terapie	797
		Zajištění dýchacích cest	797
		Dýchání	797
		Krevní oběh	797
		Gastrointestinální trakt	797
		Neurologická problematika	798
		Ledviny	798
		Játra	798
		Termoregulace	798
		15.3.2 Prevence dalšího vstřebávání jedu	798
		Výplach žaludku	798
		Inaktivace jedu v žaludku	799
		Adsorpční uhlí	799
		Další antidota podávaná do žaludku	799
		Navození zvracení	799

XV INTOXIKACE

Pavel Ševčík

Nevození průjmu	799	15.5.13 Perorální antidiabetika	806
Laváž střev	799	Pavel Ševčík	
Další opatření	799	15.5.14 Železo	807
15.3.3 Urychlení eliminace jedu	800	Pavel Ševčík	
Forsirovaná diureza	800	Klinické příznaky	807
Roztok forsirované diurezy	800	Terapie	807
Hemodialýza a hemoperfúze	800	15.5.15 Etanol	807
15.3.4 Specifická antidota	800	Katarina Murinová, Eugen Frišman	
15.4 PROGNOZA OTRAV	801	Charakteristika otravné látky	807
Pavel Ševčík		Farmakokinetika a metabolismus	807
15.5 ČASTEJŠÍ TYPY OTRAV	802	Klinické příznaky	807
15.5.1 Barbituráty	802	Laboratorní nálezy a diagnostika	808
Pavel Ševčík		Terapie	808
Klinické příznaky	802	Prognóza	808
Terapie	802	15.5.16 Metanol a etylenglykol	808
15.5.2 Benzodiazepiny	802	Katarina Murinová, Eugen Frišman	
Pavel Ševčík		Charakteristika otravné látky	808
Klinické příznaky	802	Farmakokinetika a metabolismus	808
Terapie	802	Klinické příznaky	809
15.5.3 Tricyklická antidepressiva	803	Laboratorní nálezy a diagnostika	809
Pavel Ševčík		Terapie	809
Klinické příznaky	803	Prognóza	810
Terapie	803	15.5.17 Izopropanol	811
15.5.4 Selektivní inhibitory zpětného vychytávání serotoninu	803	Katarina Murinová, Eugen Frišman	
Pavel Ševčík		Charakteristika otravné látky	811
Klinické příznaky	803	Farmakokinetika a metabolismus	811
Terapie	803	Klinické příznaky	811
15.5.5 Lithium	803	Laboratorní nálezy a diagnostika	811
Pavel Ševčík		Terapie	811
Klinické příznaky	803	Prognóza	811
Vyšetření	803	15.5.18 Návykové látky	811
Terapie	804	Martin Doleček	
15.5.6 Inhibitory monoaminoxidázy	804	Definice	811
Pavel Ševčík		Epidemiologie	811
Klinické příznaky	804	Akutní intoxikace a tolerance	811
Terapie	804	Závistlost	811
15.5.7 Fenothiaziny	804	Substituční (náhražková) terapie	812
Pavel Ševčík		Odvýkací stav	813
Klinické příznaky	804	Toxidromy	813
Terapie	804	Toxicologické a laboratorní vyšetření	813
15.5.8 Paracetamol	804	Indikace k hospitalizaci	814
Pavel Ševčík		Dělení omamných a psychotropních látek	814
Klinické příznaky	804	Halucinogeny	814
Mechanismus hepatotoxicity paracetamolu	804	LSD a psilocybin	815
Vyšetření	804	Konopné drogy	815
Terapie	804	Stimulační drogy	816
15.5.9 Salicyláty	805	Amfetaminy	816
Pavel Ševčík		Pervertin	816
Klinické příznaky	805	Děťské	817
Mechanismus toxického účinku	805	Kokain	817
Vyšetření	805	Narkotická analgetika a tlumivé látky	818
Terapie	805	Opioidy	818
15.5.10 Srdceční glykosidy	805	Opium	819
Pavel Ševčík		Heroin	819
Mechanismus otravy	805	Přími agonisté kyseliny γ-aminomáselné	819
Klinické příznaky	806	Oxid uhelnatý	819
Terapie	806	Michal Hojtek	
15.5.11 Beta-blokátory	806	Charakteristika otravné látky	819
Pavel Ševčík		Epidemiologie	819
Klinické příznaky	806	Etiologie, zdroje otravy CO	820
Terapie	806	Patofyziologie	820
15.5.12 Teofylin	806	Genetická predispozice	820
Pavel Ševčík		Těhotenství	820
Klinické příznaky	806	Klinické příznaky	820
Terapie	806	Klasifikace	820

Komplikace	820
Stanovení hodnoty COHb	821
Ostatní laboratorní, paraklinická a konziliární vyšetření	821
Terapie	821
Prognóza a prevence	821
Závěr	822
15.5.20 Parquat	822
Pavel Ševčík	
Klinické příznaky	822
Sledování	822
Terapie	822
Prognóza	822
15.5.21 Inhibitory cholinesterázy – organofosfátové a karbamátové insekticidy	822
Katerina Munrová, Eugen Frišman	
Patofyziologie	822
Klinické příznaky	822
Terapie	823
15.5.22 Kyanidy	823
Pavel Ševčík	
Patofyziologie	823
Klinické příznaky	823
Terapie	823
Korozivní látky	823
Pavel Ševčík	
Kyseliny a zásady	823
Fenoly	823
Terapie	823
15.5.24 Houby	824
Pavel Ševčík	
Otrava muchomůrkou zelenou	824
Patofyziologie	824
Klinické příznaky	824
Terapie	824
Otravy jinými houbami	824
15.5.25 Hadí jedy	824
Jitka Mannová	
Klinické příznaky	825
Laboratorní vyšetření	825
Terapie	825

XVI ZÁVAŽNÁ TRAUMATA

Ivan Chytrý

16.1 POLYTRAUMA, SDRUŽENÉ TRAUMA	831
16.1.1 ATLS, Trauma protokol	831
16.1.1.1 Úvod	831
Martin Pavlík	
16.1.1.2 Trauma tým a převzetí pacienta	831
Martin Pavlík	
16.1.1.3 Primární urgentní vyšetření – primary survey	832
Martin Pavlík, Ivan Chytrý	
Airway – dýchací cesty	832
Breathing – ventilace	832
Circulation – oběh	833
Disability – neurologický stav	833
Exposure – ožražení pacienta a kontrola tělesné teploty	833
Radiodiagnostika	834
Časné primární operace	834
16.1.1.4 Následné komplexní vyšetření a ošetření – secondary survey	834
Martin Pavlík	
16.1.2 Intenzivní péče o polytrauma	835
Martin Pavlík, Ivan Chytrý	

Airway – dýchací cesty	835
Breathing – ventilace	835
Circulation – oběh	835
Disability – neurologický stav	835
Electrolytes + fluids – vnitřní prostředí a renální funkce	835
Gastrointestinální trakt	835
Hematology – hemokoagulace	835
Infece	836
Ostatní opatření	836
16.1.3 Crush syndrom	836
Ivan Chytrý	
Definice	836
Etiopatogeneze	836
Klinické příznaky	837
Diagnostika	837
Terapie	837
Prognóza	837
16.1.4 Skórovací a třídící systémy v traumatologii	837
Martin Doležek	
16.1.4.1 Revised Trauma Score	837
16.1.4.2 Injury Severity Score	838
16.1.4.3 Trauma Associated Severe Hemorrhage	838
16.1.4.4 National Advisory Committee for Aeronautics	839
16.1.4.5 Glasgow Coma Scale	839
16.1.4.6 Třídění pacientů s poraněním podle věstříku MZ ČR č. 6/2008	839
16.1.4.7 Simple Triage and Rapid Treatment	840
16.1.5 Úrazový registr České republiky	840
Martin Doležek	

16.2 ŽIVOT OHROŽUJÍCÍ KRVÁCENÍ .....

Eduard Kasal

Definice	844
Etiopatogeneze	844
Klinické příznaky	844
Diagnostika	844
Diferenciální diagnostika	844
Terapie	845
Prognóza	846
Prevence	847

16.3 SYNDROM TUKOVÉ EMBOLIE .....

Ivan Chytrý

Definice	848
Epidemiologie	848
Etiopatogeneze	848
Klinické příznaky	848
Diagnostika a diferenciální diagnostika	848
Laboratorní nálezy	849
Zobrazovací metody	849
Terapie	849
Prevence	849
Prognóza	849

16.4 BRIŠNÍ KOMPARTMENT SYNDROM .....

Alexandra Zichllová, Alie Kroužeková

Definice	850
Etiopatogeneze	850
Klinické příznaky	850
Diagnostika	851
Interpretace hemodynamických parametrů při IAH	851
Terapie	851

16.5 PORANĚNÍ OBLIČJE .....

Daniel Hrušák, Ivan Chytrý

Definice	852
----------------	-----

Etiologie a epidemiologie	852	Etiologie a epidemiologie	852
Patofyziologie	852	Ruptura komorového septa	870
Klinické příznaky	852	■ Ruptura komorového septa	871
Diagnostika	853	■ Poranění srdečních chlopní	871
Diferenciální diagnostika	854	16.7.10.2 Poranění velkých cév hrudníku	871
Terapie	854	16.7.11	872
Zajištění dýchacích cest	854	Josef Vodička	
Svazení žvor ohrožujícího krácení	855	16.7.11.1 Tupé poranění hrudní aorty	872
Ošetření ran	855	16.7.11.2 Tupé poranění velkých cév hrudníku	872
Ošetření měkkých tkání	855	16.7.11.3 Penetrující poranění hrudní aorty	873
Ošetření zlomenin	855	a velkých cév hrudníku	873
Rekonstrukční postupy v obličejové traumatologii	856	16.7.12	873
Mezoborová spolupráce při ošetřování	856	Josef Vodička	
obličejových úrazů	856	16.7.12.1 Poleptání jícnu	873
Komplikace	856	16.7.12.2 Poranění jícnu cizími tělesy	873
Prognóza	856	16.7.12.3 Iatrogenní a traumatická ruptura jícnu	873
Prevence	856	16.7.13	874
		Poranění bránice	
		Josef Vodička	
16.6 PORANĚNÍ OKA	857	16.8 PORANĚNÍ BRÍCHA	875
<i>Renata Hřádková</i>		<i>Václav Šimánek, Václav Kuntischer, Ivan Chytrá</i>	
16.6.1 Mechanická poranění oka	857	16.8.1 Tupá poranění břicha	875
16.6.1.1 Poranění víček	857	16.8.1.1 Poranění břišní stěny	875
16.6.1.2 Povrchní poranění oka	857	16.8.1.2 Poranění sleziny	875
16.6.1.3 Penetrující poranění oka	857	16.8.1.3 Poranění jater	876
16.6.1.4 Tupá poranění oka	857	16.8.1.4 Poranění pankreatu	876
16.6.1.5 Ruptura bulbu	858	16.8.1.5 Poranění žaludku	876
16.6.1.6 Zlomeniny očníce	858	16.8.1.6 Poranění duodena	877
16.6.2 Chemická poranění oka – poleptání	858	16.8.1.7 Poranění tenkého střeva a mezenteria	877
16.6.3 Poškození oka teplem – popálení	858	16.8.1.8 Poranění tlustého střeva	877
		16.8.1.9 Poranění ledvin a močových cest	877
16.7 PORANĚNÍ HRUDNÍKU A HORNÍCH CEST	859	16.8.2 Otevřená poranění břicha	878
DÝCHACÍCH		16.8.3	878
16.7.1 Poranění měkkých tkání hrudní stěny	859	Poranění břišních cév	
Josef Vodička		16.8.3.1 Poranění břišní aorty a pánevních tepen	878
16.7.1.1 Tupá poranění	859	16.8.3.2 Poranění velkých žil pánevních a dolní duté žíly	878
16.7.1.2 Otevřená poranění	859	16.8.3.3 Poranění viscerálních a renálních cév	879
16.7.2 Poranění skeletu hrudníku	860	16.8.3.4 Sdružená poranění břišních cév a ostatních orgánů	879
Josef Vodička, Ivan Chytrá		16.8.4	879
16.7.2.1 Zlomeniny žebra	860	Speciální diagnostické a léčebné postupy	
16.7.2.2 Zlomeniny sternu	861	16.8.4.1 FAST	879
16.7.3 Traumatický pneumothorax	862	16.8.4.2 Diagnostická laparoskopie	879
Josef Vodička		16.8.4.3 Urgentní laparotomie	879
16.7.4 Traumatický hemothorax	863	16.8.4.4 Fázové ošetření – damage control	879
Josef Vodička		16.8.4.5 Cíl neodkladné léčby	879
16.7.5 Traumatický chylothorax	864	16.8.4.6 Taktika léčby	879
Josef Vodička		16.9 PORANĚNÍ PÁNVE	880
16.7.6 Poranění plic	865	<i>Jaroslav Zemra, Michal Mašek, Ivan Chytrá</i>	
Josef Vodička		16.9.1 Poranění pánve	880
16.7.6.1 Kontuze plice	865	16.9.2 Zlomeniny acetabula	881
16.7.6.2 Lacerace plice	866	16.10 PORANĚNÍ KONČETIN	882
16.7.6.3 Traumatická plicní pseudocysta a hematom	866	16.10.1	882
16.7.6.4 Poranění plic tlakovou vlnou – blast syndrom	866	Typy končetinových poranění	
16.7.7 Poranění trachey a bronchů	866	Tomáš Pavelka	
Josef Vodička, Ivan Chytrá		16.10.1.1 Poranění kostí	882
16.7.8 Poranění hrтанu	868	16.10.1.2 Poranění kloubů	882
Jaroslav Šlípka, Ivan Chytrá		16.10.1.3 Poranění svalů, šlach, podkoží a kůže	883
16.7.8.1 Zevní poranění hrтанu	868	Poranění svalů	883
16.7.8.2 Vnitřní poranění hrтанu	868	Poranění šlach	883
16.7.9 Poranění krtčích cév	869	Poranění kůže a podkoží	883
Václav Kuntischer		Poranění nervové–cévního svazku	883
16.7.9.1 Poranění otevřená	869	Poranění nervové–cévního svazku	883
16.7.9.2 Poranění zavřená	869	Kompartiment syndrom	883
16.7.10 Poranění srdce	870	16.10.2	883
Josef Vodička		Principy primární diagnostiky a ošetření	
16.7.10.1 Tupá poranění srdce	870	Ivan Chytrá	
■ Kormoce srdce	870	16.10.3	883
■ Kontuze srdce	870	Poranění horní končetiny	
		Jiří Mareš	
		16.10.3.1 Poranění v oblasti ramenního kloubu	883

16.15 RADIÁČNÍ TRAUMA	909
<i>Ludomír Brož, Monika Tokarik, Jan Šturma</i>	
Epidemiologie	909
Mechanismus poškození	909
Diagnostika	909
Terapie	910
16.16 TONUTÍ	911
<i>Ivan Chytra</i>	
Definice	911
Patofyziologie	911
Postižení plic	911
Postižení CNS	911
Postižení kardiovaskulárního systému	911
Ostatní orgány	911
Mortalita a morbidita	912
Anamnéza	912
První pomoc	912
Diagnostika a diferenciální diagnostika	912
Terapie	912
Ventilace	913
Oběh	913
CNS	913
Ledviny	913
Další opatření	913
Zajištění postiženého při přijetí do nemocnice	913
Prognóza	913
Prevence	914
Komplikace	914
16.17 HYPOTERMIE	915
<i>Richard Pradl, Ivan Chytra</i>	
Definice	915
Etiopatogeneze	915
Krevní oběh	915
Krev a hemokoagulace	915
Centrální nervový systém	916
Nervosvalový přenos	916
Ventilace	916
Ledviny	916
Metabolismus	916
Trávicí ústrojí	916
Klinické příznaky	916
Diagnostika a diferenciální diagnostika	916
Terapie	917
Počáteční stabilizace	917
Monitorování teploty	917
Srdeční zástava	917
Objemová resuscitace	917
Ostatní opatření	917
Metody zahřívání	917
Prognóza	917
16.18 HYPERTERMIE	919
16.18.1 Úpal	919
<i>Richard Pradl, Ivan Chytra</i>	
Definice	919
Etiopatogeneze	919
Klinické příznaky	919
Fyzikální vyšetření	919
Centrální nervový systém	919
Kardiovaskulární systém	919
Dýchací systém	920
Další příznaky	920
Diagnostika	920
Diferenciální diagnostika	920
Laboratorní vyšetření	920
Terapie	920
Prognóza	921
Prevence	921
16.18.2 Neuroleptický maligní syndrom	922
<i>Richard Pradl, Ivan Chytra</i>	
Definice	922
Patofyziologie	922
Klinické příznaky	922
Diagnostika	922
Diferenciální diagnostika	922
Terapie	922
Prognóza	922
Prevence	923
16.18.3 Maligní hypertermie	923
<i>Richard Pradl, Ivan Chytra</i>	
Definice	923
Patofyziologie	923
Klinické příznaky	923
Diferenciální diagnostika	923
Terapie	923
Prognóza	924
Prevence	924
16.18.4 Anticholinergní syndrom	924
<i>Ivan Chytra</i>	
Definice	924
Patofyziologie	924
Klinické příznaky	924
Diagnostika	924
Diferenciální diagnostika	925
Terapie	925
Prognóza	925
Prevence	925
16.18.5 Serotoninový syndrom	925
<i>Ivan Chytra</i>	
Definice	925
Patofyziologie	925
Klinické příznaky	925
Diagnostika a diferenciální diagnostika	926
Terapie	926
Prognóza	926
Prevence	926
16.19 PORANĚNÍ STŘELNÝMI ZBRANĚMI	
A VÝBUchem	927
<i>Božetěch Jureňka, Tomáš Henlín, Zuzana Tatičková</i>	
16.19.1 Epidemiologie poranění střelnými zbraněmi a výbuchem	927
16.19.2 Etiopatogeneze poranění střelnými zbraněmi ..	927
16.19.3 Etiopatogeneze poranění výbuchem	928
16.19.4 Specifika zdravotnické pomoci	929
16.19.5 Resuscitační thorakotomie	929
16.19.6 Využití zobrazovacích metod	929
USG	930
RTG	930
CT	930
MR	930
Angiografie	930
16.19.7 Specifická úskali poranění podle lokalizace	930
Hlava	930
Obličej a krk	930
Hrudník	930
Páteř	931
Břicho	931
Končetiny	931

XVII NUTRIČNÍ PODPORA KRITICKY NEMOCNÝCH

Jan Maňák

17.1 OBECNÉ POZNÁMKY 937

Jan Maňák

Smysl nutriční podpory	937
Přehled stresového metabolismu.....	937
Indikace nutriční podpory	937
Stanovení nutričních potřeb	937
Potřeba energie	937
Proteiny	938
Cukry	938
Tuky	938
Voda a minerály	939
Vitaminy a stopové prvky	939
Speciální složky výživy	939
Formy výživy nemocných na JIP	939
Předpis umělé výživy	940

17.2 ENTERÁLNÍ VÝŽIVA 941

Roman Matl

Úvod	941
Indikace	941
Kontraindikace	941
Intolerance	941
Komplikace	942
Cesta a zajištění enterální výživy	942
Druhy enterální výživy	942
Polymerní výživa	942
Oligomerní výživa	942
Specifická a imunomodulační enterální výživa	942

17.3 PARENTERÁLNÍ VÝŽIVA 944

Jan Maňák

Indikace	944
Formy parenterální výživy	944
Komplikace	944

17.4 UŽITEČNÉ VZTAHY 945

Jan Maňák

Stanovení potřeb energie	945
Ostatní vztahy	945

XVIII SPECIFICKÉ SITUACE V INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ

Karel Cvachovec

18.1 OBECNÉ ZÁSADY POOPERAČNÍ PÉČE .. 949

Martina Pelichovská

18.1.1 Definice	949
18.1.2 Sledování a monitorování	949
18.1.3 Pooperační komplikace	949
18.1.3.1 Dělení pooperačních komplikací	949
18.1.3.2 Specifické pooperační komplikace	949
Poruchy dýchání	949
Pooperační dechové komplikace	949
Poruchy krevního oběhu	950
Hypotenze	950
Hypertenze	951
Hypotermie	951
Poruchy diurézy	951
Porucha kognitivních funkcí	951
Pooperační horečka	952
Dehiscence operační rány	952

18.1.4 Pooperační přívod tekutin	952
18.1.5 Pooperační analgezie	952
18.1.6 Pooperační jaterní dysfunkce	952
18.1.7 Nutriční podpora	953
18.1.8 Prevence tromboembolické nemoci	953
18.1.9 Prevence dekubitů	953
18.1.10 Rehabilitace	953
18.1.11 Fast-track surgery a ERAS protokol	953
Fast-track surgery	953
Příklady fast-track surgery	954
ERAS protokol	954

18.2 INTENZIVNÍ PÉČE O PACIENTY PO PLICNÍCH RESEKČNÍCH VÝKONECH ..955

Vladimír Blicek

18.2.1 Úvod	955
18.2.2 Dělení pooperačního období	955
18.2.3 Transport a směrování pacienta po výkonu	955
18.2.4 Příjem pacienta na lůžko intenzivní péče	955
18.2.5 Umělá plicní ventilace	955
18.2.6 Bolest	956
Hrudní epidurální analgezie	956
Systémové podání analgetik	956
Mezilžeberní blokády	956
18.2.7 Hrudní drenáž	956
18.2.8 Tekutinová bilance	956
18.2.9 Tepelná homeostáza	957
18.2.10 Nestabilní pacient	957
18.2.11 Specifické situace	957
Bronchopleurální píštěl	957
Krvácení	957
Mediastinální posun	957
Srdeční herniace	957
Nervové poranění	957
Pneumothorax, tenzní pneumothorax, mediastinální a podkožní emfyzém, pneumoperitoneum	957
Ventilační selhání	957
Srdeční arytmie	957
18.2.12 Oddělená ventilace plic	957
18.2.13 Plicní transplantace	958
18.2.14 Volumreduktivní plicní operace	958

18.3 POOPERAČNÍ PÉČE V KARDIOCHIRURGII 959

František Mašna

18.3.1 Úvod	959
18.3.2 Mímotělní oběh	959
18.3.3 Monitorování	959
18.3.3.1 Základní monitorování	959
18.3.3.2 Rozšířené monitorování	960
Echokardiografie	960
Plicnicový katétr	960
Transpulmonální dluční metody a kalibrovaná analýza tlakové křivky	960
18.3.4 Pooperační péče	960
18.3.4.1 Přijetí na jednotku intenzivní péče	960
18.3.4.2 Časná pooperační péče	961
18.3.4.3 Pooperační sedace a analgezie	961
18.3.4.4 Umělá plicní ventilace a oxygenoterapie	962
18.3.4.5 Katétrů a drény	962
18.3.4.6 Dočasná kardiostimulace a stimulační elektrody ..	962
Prevence tromboembolické nemoci a antikoagulace	962
Chronická medikace	962
18.3.5 Komplikace	963

Kardiovaskulární systém	963	18.5.4 Embolie plodovou vodou	975
Hypertenze	963	Definice a incidence	975
Pooperační myokardiální ischemie	963	Mortalita	975
Hypotenze	963	Etiologie a rizikové faktory	975
Nízký srdeční výdej	963	Patofyziologie	976
Pooperační fibrilace síní	964	Diagnostika a Klinické příznaky	976
Tamponáda perikardu	964	Diferenciální diagnostika	976
Pooperační krvácení a hemoterapie	964	Terapie	976
		Závěr	976
18.4 OBÉZNÍ PACIENT V INTENZIVNÍ PÉČI ... 966		18.5.5 Peripartální život ohrožující krvácení	977
<i>Jiří Bureš</i>		Definice	977
Definice	966	Incidence a mortalita	977
Prevalence, mortalita a morbidita	966	Patofyziologie	977
Zajištění cévního přístupu, monitorování oběhu ..	966	Etiologie a rizikové faktory	977
Vliv na dýchání a zvláštnosti při umělé		Diagnostika	977
plicní ventilaci	966	Terapeutický postup	977
Obezita, riziko infekce a sepse	966	Organizační zásady pro poskytování péče u PŽOK ..	977
Prevence hluboké žilní trombózy	966	Diagnostický a léčebný postup	977
Dávkování léků	966	Základní neodkladné kroky řešení PŽOK	977
Nutriční podpora	967	Časná fáze PŽOK	977
		Doporučený postup u hypotonie/atonie dělohy ...	978
18.5 KRITICKÉ STAVY V PORODNICTVÍ 968		Indikace k hysterektomii	978
<i>Radka Klozová</i>		Podpora koagulace u PŽOK	978
18.5.1 Ovariální hyperstimulační syndrom	968	Obecné zásady	978
Definice	968	Postupy k obnově/udržení hemostázy	978
Incidence	968	Závěr	978
Etiopatogeneze	968		
Klasifikace OHSS	968	18.6 SMRT MOZKU A PÉČE O DÁRCE	
Diagnostika	969	ORGÁNŮ 979	
Diferenciální diagnostika	970	<i>Eva Kieslichová</i>	
Terapie	970	18.6.1 Úvod	979
Rizikové faktory vzniku OHSS	970	18.6.2 Smrt mozku	979
Prevence	970	18.6.3 Patofyziologické změny provázející smrt	
Prognóza	970	mozku	979
Závěr	970	Kardiovaskulární změny	980
18.5.2 Hypertenze v graviditě	970	Plicní změny	980
18.5.2.1 Preeklampsie	971	Zánětlivé a imunologické aspekty smrti mozku ...	980
Definice	971	Endokrinní a metabolické změny	980
Incidence	971	Hematologické změny	980
Etiopatogeneze	971	Termoregulace	980
Patofyziologie	972	18.6.4 Péče o dárce	981
Klinické příznaky a diagnostická kritéria	972	Péče o hemodynamiku	981
Laboratorní známky	972	Péče o funkci plic	981
Ukončení těhotenství	972	Hormonální terapie	981
Komplikace preeklampsie	972	Imunosupresivní terapie	981
18.5.2.2 Eklampsie	972	Ostatní podpora	981
Definice a incidence	972	18.6.5 Multiorgánový odběr	982
Etiologie	972		
Klinické příznaky	972	18.7 DÁRCI ORGÁNŮ PO NEVRATNÉ	
Komplikace	973	ZÁSTAVĚ OBĚHU	983
Diferenciální diagnostika	973	<i>Eva Pokorná</i>	
18.5.2.3 Terapie hypertenzních stavů v graviditě	973	18.7.1 Úvod	983
Terapie preeklampsie	973	Výsledky transplantací orgánů získaných od DCD ...	983
Terapie lehké preeklampsie	973	18.7.2 Identifikace dárce a postup před odběrem	
Terapie těžké preeklampsie	973	orgánů od dárce po nevratné zástavě oběhu ...	983
Terapie eklampsie	974	18.7.3 Situace v České republice	984
18.5.3 HELLP syndrom	974		
Definice a incidence	974	18.8 TRANSPLANTACE LEDVINY	
Patofyziologie	974	- POOPERAČNÍ A INTENZIVNÍ PÉČE 985	
Diagnostická kritéria	974	<i>Milan Roček</i>	
Diferenciální diagnostika	975	18.8.1 Úvod	985
Terapie	975	18.8.2 Intenzivní péče – postup	985
Prognóza	975	Monitorování	985
Závěr	975	Terapie	985
		18.8.3 Potransplantační komplikace	986

18.9 TRANSPLANTACE PANKREATU – POOPERAČNÍ A INTENZIVNÍ PÉČE	987
<i>Milan Roček</i>	
18.9.1 Úvod	987
18.9.2 Intenzivní péče – postup	987
Monitorování	987
Terapie	987
18.9.3 Potransplantační komplikace	987
18.10 TRANSPLANTACE JATER – POOPERAČNÍ A INTENZIVNÍ PÉČE	989
<i>Eva Kieslichová</i>	
18.10.1 Úvod	989
18.10.2 Indikace a kontraindikace k transplantaci jater ...	989
Akutní selhání jater	989
Chronické onemocnění jater	989
18.10.3 Chirurgická technika transplantace	990
18.10.4 Potransplantační imunosuprese	990
Lékové interakce imunosupresiv	990
18.10.5 Pooperační intenzivní péče	991
Monitorování v časném potransplantačním období	991
Funkce transplantovaných jater	991
Primární afunkce (iniciální dysfunkce) štěpu	991
Rejekce	992
18.10.6 Potransplantační komplikace	992
18.10.7 Dlouhodobé sledování a komplikace	992
18.11 TRANSPLANTACE SRDCE – POOPERAČNÍ A INTENZIVNÍ PÉČE	994
<i>Aleš Březina</i>	
18.11.1 Úvod	994
18.11.2 Časná pooperační péče	994
Obecné zásady	994
Hemodynamika	994
Ventilace	995
Výživa	995
Rehabilitace	995
Psychologická podpora	995
18.11.3 Speciální problémy časně pooperační péče ...	995
Imunosuprese	995
Imunopatologie	995
Rejekce	995
Terapie	996
Cyklosporin A	996
Takrolimus	996
Azathioprin	996
Mykofenolát mofetil	996
Thymoglobulin	996
Sirolimus	996
Kortikosteroidy	996
OKT 3	996
Nežádoucí účinky imunosupresivní léčby	996
Schéma imunosupresivní léčby	997
Podávání ATG	997
Podávání cyklosporinu A	997
Podávání takrolimu	997
Podávání mykofenolát mofetilu	997
Lékové interakce takrolimu	997
18.11.4 Potransplantační komplikace	998
Hyperakutní a akutní rejekce	998
Srdeční selhání	998
Systémová hypertenze	998
Dysfunkce sinusového uzlu	998
Renální funkce	998
Infekce	998
18.11.5 Laboratorní diagnostika a pomocná vyšetření ..	999
Laboratorní vyšetření a rtg hrudníku	999
Hladina účinné imunosuprese	999
Imunologické vyšetření	999
Sérologické vyšetření	999
Mikrobiologické vyšetření	999
Vegetativní nervový systém	999
18.12 TRANSPLANTACE PLIC – POOPERAČNÍ A INTENZIVNÍ PÉČE ...	1000
<i>Zuzana Příkrýlová</i>	
18.12.1 Úvod	1000
18.12.2 Pooperační péče	1000
Umělá plicní ventilace a péče o dýchací cesty	1000
Péče o oběh	1000
Imunosuprese a antiinfekční léčba	1001
Specifické situace	1001
18.12.3 Potransplantační komplikace	1001
Plicní komplikace	1001
Primární dysfunkce štěpu	1001
Chirurgické komplikace	1002
Komplikace v dýchacích cestách	1002
Rejekce	1002
Infekční komplikace	1003
Mimoplicní komplikace	1003
Poruchy srdečního rytmu	1003
Tromboembolická choroba	1003
Renální selhání	1003
Gastrointestinální poruchy	1004
Neurologické komplikace	1004
18.13 ŽIVOT OHROŽUJÍCÍ MANIFESTACE SYSTÉMOVÝCH CHOROB POJIVA A VASKULITID	1005
<i>Pavel Horák, Jiří Vymětal</i>	
18.13.1 Systémový lupus erythematoses	1005
Definice	1005
Klinické příznaky	1005
Život ohrožující projevy	1005
Postižení srdce a kardiovaskulárního systému	1005
Akutní plicní postižení	1006
Postižení CNS – neuropsychiatrické manifestace ..	1006
Postižení ledvin	1006
Těhotenství a lupus erythematoses	1006
Diagnostika	1006
Terapie	1007
Prognóza	1007
18.13.2 Antifosfolipidový syndrom	1007
Definice	1007
18.13.3 Systémová sklerodermie	1007
Definice	1007
Klinické příznaky	1008
Život ohrožující projevy	1008
Renální krize	1008
Intersticiální plicní onemocnění	1008
Plicní arteriální hypertenze	1008
18.13.4 Dermatomyozitida/polymyozitida	1009
18.13.5 Vaskulitidy	1009

XIX KARDIOPULMONÁLNÍ RESUSCITACE

Eduard Kasal

19.1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY..... 1017

Eduard Kasal

- 19.1.1 Historie 1017
- 19.1.2 Definice pojmů, terminologie, patofyziologické podklady 1017
- Základní terminologie 1017
- Patofyziologické podklady 1017
- 19.1.3 Základní podmínky resuscitace.....1018
- 19.1.4 Rizika resuscitace.....1018
- 19.1.5 Příčiny zástavy oběhu 1018

19.2 ZÁKLADNÍ NEODKLADNÁ RESUSCITACE DOSPĚLÝCH 1020

Eduard Kasal

- 19.2.1 Rozpoznání srdeční zástavy 1020
- 19.2.2 Dýchání.....1020
- 19.2.3 Srdeční masáž.....1020
- Samořtá srdeční masáž..... 1020
- 19.2.4 Zotavovací (stabilizovaná) poloha 1021
- 19.2.5 Obstrukce dýchacích cest cizím tělesem.....1021
- 19.2.6 Automatizovaný externí defibrilátor.....1021

19.3 ROZŠÍŘENÁ NEODKLADNÁ RESUSCITACE DOSPĚLÝCH 1023

Eduard Kasal

- A. Zajištění průchodnosti dýchacích cest 1024
- B. Zajištění dýchání..... 1025
- C. Cirkulace – srdeční masáž..... 1025
- E. Elektrická defibrilace..... 1025
- D. Drogy – léky 1025
- Vazopresory 1025
- Antiarytmika..... 1025
- Ostatní léky 1026
- Fibrinolyza 1026

19.4 PORESUSCITAČNÍ PÉČE..... 1027

Eduard Kasal

- 19.4.1 Úvod.....1027
- 19.4.2 Syndrom po srdeční zástavě 1027
- 19.4.3 Prevence a léčba hyperpyrexie 1027
- 19.4.4 Prognóza po KPR 1028
- 19.4.5 Mimosítní kardiopulmonální resuscitace.....1028

19.5 RESUSCITACE U DĚTÍ..... 1029

Eduard Kasal

- 19.5.1 Zvláštnosti a odlišnosti od KPR dospělých.....1029
- 19.5.2 Léky a způsob jejich podání při KPR u dětí 1030
- Poresuscitační péče u dětí 1030

19.6 RESUSCITACE NOVOROZENCE 1031

Jiří Dort

- Přerušení pupečnicku..... 1031
- Materiální vybavení pro resuscitaci 1031
- Indikace k resuscitaci 1031
- Nezahájení resuscitace..... 1031
- Provedení resuscitace 1031
- Ukončení resuscitace 1032
- Aplikace kyslíku v resuscitaci na porodním sále .. 1032
- Místo oxygenoterapie v procesu resuscitace 1032
- Poresuscitační péče 1032
- Léčebná hypotermie 1033

XX VYBRANÉ KAPITOLY Z PEDIATRICKÉ INTENZIVNÍ MEDICÍNY

Václav Vobruba, Michal Fedora

20.1 INDIKACE K PŘIJETÍ A PRIMÁRNÍ ZAJIŠTĚNÍ DĚTÍ NA JIRP 1037

Pavel Srnský

- 20.1.1 Indikace k přijetí dítěte na JIRP 1037
- 20.1.2 Zajištění cévního vstupu 1037
- Kanylace periferní žíly..... 1037
- Intraosobální vstup..... 1037
- Zavedení centrálního žilního katétru..... 1037
- Zavedení kanyly do umbilikální žíly novorozence.. 1038

20.1.3 Zajištění dítěte s hrozícími nebo již manifestní poruchou základních životních funkcí 1038

- Poloha pacienta 1038
- Oxygenoterapie 1038
- Zajištění průchodnosti dýchacích cest 1039

20.1.4 Základní monitorování kriticky nemocného dítěte 1040

- Pulsní oxymetrie 1040
- Základní monitorování funkcí kardiopulmonálního systému..... 1041
- Rozšířené monitorování kriticky nemocného dítěte.. 1041

20.2 POZNÁMKY K ROZŠÍŘENÉ KARDIOPULMONÁLNÍ RESUSCITACI .. 1042

Pavel Srnský

- 20.2.1 Nestabilní arytmie 1042
- Tachykardie s úzkými komplexy 1042
- Tachykardie s širokými komplexy..... 1042
- 20.2.2 Specifika defibrilace 1042
- 20.2.3 Podání resuscitačních léků 1042
- 20.2.4 Prognóza a délka trvání KPR.....1043
- 20.2.5 Další péče po úspěšné KPR 1043

20.3 AKUTNÍ PORUCHY CENTRÁLNÍHO NERVOVÉHO SYSTÉMU..... 1044

Jiří Žurek

- 20.3.1 Definice 1044
- 20.3.2 Patofyziologické mechanismy 1044
- 20.3.3 Příčiny kómatu 1044
- 20.3.4 Diagnostika 1044
- Laboratorní vyšetření 1044
- Fyzikální vyšetření 1045
- Neurologické vyšetření 1045
- Oční vyšetření 1045
- 20.3.5 Terapie.....1045
- 20.3.6 Prognóza.....1046

20.4 AKUTNÍ RESPIRÁČNÍ INSUFICIENCE, ZÁKLADY UMĚLÉ PULCNÍ VENTILACE U DĚTÍ..... 1047

Michal Fedora

- 20.4.1 Definice 1047
- 20.4.2 Etiopatogeneze 1047
- 20.4.3 Klinické příznaky 1047
- 20.4.4 Diagnostika 1048
- Fyzikální vyšetření 1048
- Laboratorní vyšetření 1048
- Zobrazovací vyšetření..... 1048
- Další vyšetření plic..... 1048
- 20.4.5 Terapie.....1048
- Oxygenoterapie 1048

Typy oxygenoterapie	1048	Vysvětlení	1064
Způsoby podání kyslíku	1049	Terapie	1065
Sledování a monitorování při oxygenoterapii	1049	Výpočet množství tekutin	1065
Umělá plicní ventilace	1049	Léčba hypotonické dehydratace	1065
Korvenční umělá plicní ventilace	1049	20.6.2 Natrium	1065
Monitorování v průběhu umělé plicní ventilace	1050	20.6.3 Kalium	1066
Komplikace umělé plicní ventilace	1050	20.6.4 Chlor	1067
Vysokofrekvenční oscilační ventilace	1051	20.7 AKUTNÍ SELHÁNÍ LEDVIN	1068
20.4.6 Prognóza	1051	– AKUTNÍ RENÁLNÍ POŠKOZENÍ	1068
20.5 SRDEČNÍ A OBEHOVÉ SELHÁNÍ U DĚTÍ .. 1052		<i>Oliga Cerná</i>	
<i>Waclav Vobruza</i>		Definice	1068
20.5.1 Fetální cirkulace a postnatální adaptace	1052	Etiologie	1068
Vývojové odlišnosti dětského myokardu	1052	Klinické příznaky a laboratorní nálezy	1069
20.5.2 Srdeční selhání	1052	Terapie	1069
Etiologie	1052	20.8 AKUTNÍ JATERNÍ SELHÁNÍ	1071
Klinické příznaky	1052	<i>Oliga Cerná</i>	
Laboratorní vyšetření	1053	Definice	1071
■ Vrozené srdeční vady	1053	Etiologie	1071
■ Akutní myokarditidy	1054	Klinické příznaky	1071
■ Kardiomyopatie	1054	Patofyziologie	1071
Dilatální kardiomyopatie	1055	Terapie	1072
Hypertrofičká kardiomyopatie	1055	Léčba encefalopatie	1072
Restriktivní kardiomyopatie	1055	20.9 DIABETICKÁ KETOACIDÓZA	1074
Vazopresorická, inotropní a vazodilatační terapie	1055	<i>Oliga Cerná</i>	
Obecné poznámky k léčbě oběhového selhání	1056	Definice	1074
Některé parametry oběhového systému	1056	Patogeneze	1074
20.5.3 Šokové stavy	1057	Klinické příznaky	1074
Definice	1057	Diferenciální diagnóza	1074
Patogeneze	1057	Terapie	1074
Klinické příznaky šoku	1057	20.10 INTOXIKACE V DĚTSKÉM VĚKU	1076
Etiologie	1057	<i>Oliga Cerná</i>	
■ Hypovolemický šok	1057	Definice	1076
■ Kardiogenní šok	1058	Vysvětlení	1076
■ Obstrukční šok	1059	Terapie	1076
■ Distribuční šok	1059	Obecné zásady u dětských intoxikací	1077
■ Septický šok	1059	Nejčastější intoxikace léky a chemickými látkami u dětí	1077
20.5.4 Hypertenze	1060	Paracetamol	1077
Etiologie	1061	Mesterooidní antiepileptika	1077
Klinické příznaky	1061	Kyselina acetylsalicylová	1077
Terapie	1061	Antihistaminika	1078
20.5.5 Poruchy srdečního rytmu	1061	Intoxikace alkoholem	1078
■ Bradykardie	1062	Intoxikace oxidem uhlekatým	1078
■ Dysfunkce sinusového uzlu	1062	Intoxikace kyselými a louhly	1078
■ Atrioventrikulární blokády	1062	Uvod	1079
■ Tachykardie	1062	Definice a kategorie SIRS, sepse, těžké sepse a septického šoku v dětském věku	1079
Tachykardie se stříhlými komplexy	1062	Etiopatogeneze sepse a septického šoku	1079
Tachykardie se širokými komplexy	1062	Klinické příznaky	1080
Geneticky podmíněné poruchy srdečního rytmu	1063	Doporučený léčebný postup	1081
20.5.6 Mímotetelní membránová oxygenace	1063	Uvodní terapeutický postup v první hodině	1081
■ Geneticky podmíněné poruchy srdečního rytmu	1063	Terapeutický postup do 6 hodin	1082
■ Mímotetelní membránová oxygenace	1063	Refrakterní septický šok	1082
20.6 PORUCHY METABOLISMU			
MINERALŮ A VODY	1064		
<i>Oliga Cerná</i>			
20.6.1 Dehydratace	1064		
Definice	1064		
Etiologie	1064		
Klinické příznaky	1064		

XXI ZÁKLADY FARMAKOLOGIE

Bronislav Štíbor

21.1 FARMAKOKINETIKA A FARMAKODYNAMIKA U KRITICKY NEMOCNÝCH.....	1087
<i>Bronislav Štíbor</i>	
21.1.1 Základní pojmy.....	1087
21.1.2 Farmakokinetika a farmakodynamika u některých patologických stavů	1087
Renální selhání	1087
Jaterní selhání	1087
Funkční poruchy gastrointestinálního traktu	1088
Onemocnění kardiovaskulárního systému.....	1088
Onemocnění respiračního systému.....	1088
21.1.3 Ostatní faktory ovlivňující farmakoterapii.....	1089
Věk.....	1089
Tělesná hmotnost.....	1089
21.1.4 Monitorování hladin některých léků	1089
21.2 INOTROPNÍ LÁTKY A VAZOPRESORY ..	1091
<i>Bronislav Štíbor</i>	
21.2.1 Úvod.....	1091
21.2.2 Inotropní látky	1091
Kalciové senzitizery	1091
Inhibitory fosfodiesterázy	1091
Digitalisové preparáty	1092
21.2.3 Katecholaminy a ostatní vazopresory	1092
Chemická struktura a rozdělení katecholaminů	1092
Katecholaminové receptory a mechanismus účinku	1092
Charakteristika jednotlivých katecholaminů	1093
Ostatní vazopresory	1095
Poznámky k léčbě vazopresory	1095
Adekvátní tekutinová léčba.....	1095
Hemodynamické monitorování.....	1095
Maximální dávka.....	1095
Subkutánní aplikace ostatních farmak.....	1095
21.3 VAZODILATANCIA A ANTIHYPERTENZIVA	1096
<i>Petr Neugebauer</i>	
21.3.1 Úvod.....	1096
21.3.2 Vazodilatancia k léčbě hypertenze nebo akutního srdečního selhání	1096
Nitráty	1096
Nitroprusid sodný	1096
Urapidil	1096
Přímá vazodilatancia	1096
Klonidin	1097
Blokátory kalciových kanálů	1097
21.3.3 Ostatní antihypertenziva	1097
ACE inhibitory	1097
Beta-blokátory	1097
Diuretika	1097
21.3.4 Prostaglandiny	1098
21.4 ANTIARYTMIKA	1099
<i>Petr Neugebauer</i>	
21.4.1 Úvod	1099
Klasifikace antiarytmik.....	1099

Nežádoucí účinky.....	1099
Sekundární původ arytmií	1099
Faktory ovlivňující výběr antiarytmika v akutní fázi	1099
Klinický stav pacienta.....	1099
EKG morfolgie.....	1099
Informace o přítomnosti ICHS a/nebo dysfunkci levé srdeční komory.....	1099
21.4.2 Některá klinicky významná antiarytmika.....	1099
Třída I – léky ovlivňující sodíkový kanál a depolarizaci	1099
Třída II – β -blokátory	1100
Třída III – léky ovlivňující kallový kanál a repolarizaci	1100
Třída IV – blokátory kalciových kanálů.....	1101
Ostatní léky nezafazené do Vaughanovy klasifikace.....	1101

21.5 ANALGOSEDACE A SVALOVÁ RELAXACE V INTENZIVNÍ PÉČI .....

Radovan Uvízl, Ctirad Sedláček

21.5.1 Analgoosedace	1103
Definice	1103
Cíle.....	1103
Nežádoucí účinky analgoosedace	1103
Vedení analgoosedace	1103
Hodnoticí škály	1103
Protokol analgoosedace.....	1104
Cirkadiální protokol přerušené sedace	1104
Přístrojové monitorování hloubky analgoosedace	1104
21.5.2 Skupiny látek užívané k analgetizaci a sedaci ..	1104
Benzodiazepiny.....	1105
Intravenózní anestetika a hypnotika.....	1106
Centrální α_2 -adrenergní agonisté.....	1107
Neuroleptika	1107
Neuroleptika sedativní.....	1107
Neuroleptika incisivní.....	1107
Neuroleptika atypická	1108
Antidepresiva	1108
Antidepresiva I. generace	1108
Antidepresiva II. generace	1108
Antidepresiva III. generace.....	1108
Indikace terapie psychofarmaky (příklad podle autora)	1108
Opioidy	1108
Opiofobie	1109
Silné opioidy	1109
Slabé opioidy	1109
Neopioidní analgetika	1109
Kyselá antipyretická analgetika	1110
Nekyselá antipyretická analgetika.....	1110
Regionální analgetizace.....	1111
Lokální anestetika	1111
Svalová relaxace v intenzivní péči	1111
Definice	1111
Cíle.....	1111
Nežádoucí účinky.....	1111
Myopatie a polyneuropatie kriticky nemocných.....	1111
Užití suxametonium v intenzivní péči	1112
Interakce NMBA	1112

XXII OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE

*Jitka Dresslerová, Jana Flašhngrová,
Jana Nekudová*

22.1 HISTORIE OŠETŘOVATELSTVÍ.....	1117
<i>Jana Nekudová</i>	
22.1.1 Laické ošetrovatelství.....	1117
22.1.2 Profesionální ošetrovatelství.....	1117
22.2 TEORIE OŠETŘOVATELSTVÍ.....	1118
<i>Jitka Dresslerová, Jana Flašhngrová</i>	
22.3 OŠETŘOVATELSTVÍ V INTENZIVNÍ PÉČI..	1119
<i>Jitka Dresslerová, Jana Flašhngrová</i>	
Oblast I – Podpora zdraví.....	1119
Oblast II – Výživa.....	1120
Oblast III – Vylučování.....	1121
Vylučování moči.....	1121
Vylučování stolice.....	1121
Oblast IV – Aktivita/odpočinek.....	1122
Oblast V – Vnímání/poznávání.....	1122
Oblast VI – Vnímání sebe sama.....	1123
Oblast VII – Vztahy.....	1123
Oblast VIII – Sexuality.....	1124
Oblast IX – Zvládání zážitků.....	1124
Oblast X – Životní princip.....	1124
Oblast XI – Bezpečnost/ochrana.....	1124
Oblast XII – Komfort.....	1125
Oblast XIII – Růst, vývoj.....	1125
Jiná důležitá sdělení.....	1125
Závěr.....	1125

XXIII PSYCHIATRICKÝ PACIENT

Jan Práško, Jiří Hovorka

23.1 PSYCHIATRICKÝ PACIENT V INTENZIVNÍ SOMATICKÉ PÉČI.....	1129
<i>Jan Práško, Barbora Maierová, Rostislav Hovdík, Mlada Ladrlová, Jiří Hovorka</i>	
23.1.1 Psychické poruchy u pacientů v intenzivní somatické péči a jejich přičiny.....	1129
23.1.1.1 Úzkostné stavy.....	1129
Epidemiologie.....	1129
Klinické příznaky.....	1129
Diferenciální diagnóza.....	1129
Terapie.....	1130
Prognóza.....	1130
23.1.1.2 Akutní stresová reakce.....	1130
Epidemiologie.....	1130
Klinické příznaky.....	1130
Diferenciální diagnóza.....	1130
Terapie.....	1130
Prognóza.....	1130
23.1.1.3 Depresivní stavy.....	1130
Epidemiologie.....	1130
Klinické příznaky.....	1130
Diferenciální diagnóza.....	1130
Terapie.....	1130
23.1.1.4 Psychotické stavy.....	1130
Klinické příznaky.....	1131
Diferenciální diagnóza.....	1131
Terapie.....	1131
Prognóza.....	1131
23.1.1.5 Závistost na návykových látkách.....	1131

Klinické příznaky.....	1131
Diagnostika.....	1131
Diferenciální diagnóza.....	1132
Terapie.....	1132
Specifické přístupy podle látek vyvolávajících intoxikaci.....	1132

Alkohol.....	1132
CNS stimulancia (kokain a amfetaminy).....	1132
Benzodiazepiny a hypnotika.....	1133
Opioidy.....	1133
Anticholinergika.....	1134
Halucinogeny.....	1134
Fenoklidin.....	1134
Mequitana a hasiš.....	1134
Organická rozpadlátkla.....	1134
Terapie odvykacího stavu po odnětí kombinace látek.....	1134
Terapie toxické psychozy.....	1134
Prognóza.....	1135
23.1.1.6 Katatonní stavy.....	1135
Klinické příznaky.....	1135
Etiopogeneze.....	1135
Diagnóza.....	1135
Terapie.....	1135
Prognóza.....	1135
23.1.1.7 Delirantní stavy.....	1135
23.1.1.8 Agitace, hostilita a agrese.....	1136
Klinické příznaky.....	1136
Terapie.....	1136
Prognóza.....	1136

23.1.2 Vodítka preskripcí psychotropní medicace u somaticky nemocných v kritickém stavu.....	1136
23.1.2.1 Indikace a praktické aspekty podávání antipsychotik.....	1136
23.1.2.2 Indikace a praktické aspekty podávání anxiolytik.....	1137
23.1.2.3 Indikace a praktické podávání antidepresiv.....	1138
23.1.3 Život ohrožující stavy u psychiatrických poruch a jejich zvládnutí.....	1138
23.1.3.1 Intoxikace vybranými psychofarmaky.....	1138
Lithium.....	1138
Karbamazepin.....	1139
Tricyklická antidepresiva.....	1139
Neuroleptický maligní syndrom.....	1139
Serotoninergní syndrom.....	1139

23.2 DELIRIUM.....	1140
<i>Jiří Hovorka, Jan Práško</i>	
Úvod.....	1140
Klinické příznaky.....	1140
Epidemiologie.....	1140
Etiopogeneze.....	1141
Diagnostika.....	1142
Komplikace.....	1143
Průběh a prognóza.....	1143
Terapie.....	1143
Prevence.....	1143
Eliminace a korekce vyvolávající příčiny.....	1144
Péče o celkový tělesný stav.....	1144
Úprava environmentálních podmínek.....	1144
Symptomatická a podporná léčba.....	1144
Zajištění péče po proběhlem deliriu.....	1146
■ Delirium – kazistiky.....	1147

23.3 ZÁVĚR.....	1149
<i>Jan Práško, Jiří Hovorka</i>	

XXIV PŘÍLOHA

Vladimír Černý

24.1 INTERNETOVÉ ODKAZY 1153

Edukační zdroje	1153
Databáze	1153
Doporučené postupy a EBM	1153
Medicínské údaje, výpočty a vzorce	1153
Časopisy (tzv. core journals)	1153
Odborné společnosti	1153
Statistika	1153
Jak psát publikace	1154
Vzdělávací program oboru Intenzivní medicína	1154
Vybraná zahraniční kurikula oboru Intensive Care Medicine	1154
Toxikologické informační středisko	1154

**24.2 VYBRANÉ MEDICÍNSKÉ ÚDAJE,
VÝPOČTY, KALKULACE A VZORCE. 1155**

24.2.1 Kardiovaskulární systém 1155	
Základní princip	1155
Ostatní principy a vztahy	1155
Hemodynamický profil – přímo měřené a vypočítané parametry	1155
Parametry získané z plicnicového katétru	1156
Klasifikace kardiostimulátorů	1156

24.2.2 Dýchací systém 1156

Krevní plyny – normální hodnoty	1156
Minutová ventilace	1156
Alveolární ventilace	1156
Objem mrtvého prostoru	1156
Arteriální CO ₂	1156
Normální spirometrické hodnoty	1156
Transpulmonální tlak	1156
Statická poddajnost plic	1156
Dynamická poddajnost plic	1156
Poddajnost hrudní stěny	1156
Parametry pro předpoklad úspěšného odpojení od ventilátoru	1156
Rapid shallow breathing index	1156

**24.2.3 Referenční základní biochemické
a hematologické hodnoty 1157**

Referenční základní biochemické hodnoty	1157
Referenční hodnoty krevního obrazu	1157
Normální složení mozkomíšního moku	1157

24.2.4 Velikost tracheální rourky .....1157**NĚKOLIK RAD NA ZÁVĚR ..... 1159****SEZNAM ZKRATEK ..... 1161****REJSTRÍK ..... 1173****Zdroje podpory:**

Kap. 8.2.5.1 a 8.4.2

Evropský fond regionální rozvoje - Projekt FNUSA-ICRC (No. CZ.1.05/1.1.00/02.0123)

Oddíl XXIII

Patofyziologie neuropsychických onemocnění a její klinické aplikace VZ 002-1620816,

grant MZ ČR NS10301-3/2009 a grant IGA MZ ČR NT11047-4/2010